

FLAGGA

BIULETYN POLSKIEGO TOWARZYSTWA WEKSYLOLOGICZNEGO

Alfred Znamierowski (1940 – 2019)

- 70 lat z heraldyką i weksylologią 1948 - 2018
- XXVIII Kongres Weksylologiczny
- EUROHERVEX

70 LAT Z HERALDYKĄ I WEKSYLOLOGIĄ 1948-2018

Od Redakcji

Dwudziesty trzeci numer Biuletynu w całości poświęcamy pamięci Alfreda Znamierowskiego, który tak nagle od nas odszedł. Przedstawiamy Jego wspomnienia pt. „70 lat z heraldyką i weksylogią 1948 – 2018”, które początkowo miały być częścią publikacji wszystkich polskich weksylogów „Moja droga do weksylogii”. Uzupełnieniem wspomnień jest prezentacja Jego pierwszych artykułów z lat 1960-64, bibliografia Jego publikacji i prac graficznych. Prezentujemy również relację Alfreda z XXVIII Kongresu Weksylogicznego w San Antonio. Ostatnią Jego propozycją była chęć utworzenia międzynarodowej organizacji heraldyków i weksylogów – EUROHERVEX. Opracował jej statut, deklarację członkowską, zaproszenie do wstąpienia i flagę. Zamieszczamy to również w tym numerze Biuletynu. Niestety obawiam się, że ta organizacja raczej nie powstanie. Trudno bowiem będzie znaleźć tak wspaniałego organizatora różnego typu przedsięwzięć, który będzie chciał zrealizować ten projekt. Nie spotkamy się też już w Cieszynie na konferencji.

Prezentujemy również relację z ostatniej drogi Alfreda Znamierowskiego, którego pogrzeb miał charakter uroczystości państwowej.

Żegnamy Cię Alfredzie, w imieniu weksylogów i heraldyków, z bardzo wielkim smutkiem. Jednocześnie cieszymy się, że było nam dane poznać Cię i twój wielki naukowy dorobek.

Requiescat in pace.

Cały czas zachęcamy do odwiedzania naszego profilu na Facebooku:

<https://www.facebook.com/PolskieTowarzystwoWeksylogiczne/?fref=ts>

Zapraszamy do lektury bieżącego numeru.

The twenty-third issue of the Bulletin is dedicated in its entirety to the memory of Alfred Znamierowski, who has suddenly left us. We present his memories entitled „70 years with heraldry and vexillology 1948 - 2018”, which were initially to be a part of the publication of all Polish vexillologists „My way to vexillology”. The memories are complemented by the presentation of his first articles from 1960-64, a bibliography of his publications and graphic works. We also present Alfred's report from the XXVIII Congress of Vexillology in San Antonio. His last proposal was to create an international organization of heraldists and vexillologists - EUROHERVEX. He developed its statute, membership declaration, invitation to join and its flag. We also publish this in this issue of the Bulletin. Unfortunately, I am afraid that this organization is unlikely to be created. It will be difficult to find such a great organizer of various types of projects who would want to fulfil this idea. Moreover, we will no longer be meeting in Cieszyn at the conference.

We also present a report of Alfred Znamierowski's last journey, whose funeral was a state function.

With great sadness, on the behalf of vexillologists and heraldists, we are saying goodbye to you, Alfred. Meanwhile, we are highly gratified that we were able to meet you and explore your great scientific achievements.

Rest in peace.

As always we encourage you to visit our Facebook page:

<https://www.facebook.com/PolskieTowarzystwoWeksylogiczne/?fref=ts>

We wish you a nice reading.

Krzysztof Jasiński

Na ostatniej stronie okładki: różne wersje The World Encyclopedia of Flags Alfreda Znamierowskiego.

FLAGA
Biuletyn Polskiego
Towarzystwa
Weksylogicznego
ISSN 1509-2429
Numer 23(47) -
październik-grudzień 2019
Ukazuje się od
stycznia 1999 r.

Redaktor i wydawca
Krzysztof Jasiński
Tłumaczenie tekstów
Karolina Jasińska

Adres redakcji
ul. Gromadzka 4 lok. 23
15-769 Białystok
tel. +48 606 404 672
fax +48 85 878 95 56
biuro@weksylogia.pl

Polskie Towarzystwo
Weksylogiczne
ul. Raclawicka 103
02-634 Warszawa
tel. +48 22 844 41 58

Zarząd Główny PTW
Krzysztof Jasiński
Prezes
Andrzej Bełłowski
Wiceprezes
Marek Kwiecień
Wiceprezes
Wojciech Szczerba
Sekretarz Zarządu
Zbigniew Kordula
Skarbnik

Redakcja nie ponosi
odpowiedzialności za opinie
autorów zawarte w tekstach.
Wszelkie prawa zastrzeżone,
przedruk i kopiowanie
fragmentów lub całości
jedynie za zgodą wydawcy.

Do pierwszego kontaktu z flagami i herbami doszło w czasie, kiedy mój ojciec zachęcił mnie do zbierania znaczków pocztowych. Miałem wtedy 8 lat. Dzięki znaczkom zainteresowałem się geografią, przyrodą, architekturą, historią i polityką (ustroje i przywódcy państw). Nauczyłem się też nazw państw w ich oryginalnym brzmieniu. Ale szczególną uwagę przywiązałem do symboli, głównie herbów i flag. Na znaczkach nie było ich wiele, ale w wieku 11 lat dostałem niewielkiego rozmiaru „Atlas kieszonkowy” wydawnictwa Trzaska, Evert i Michalski, w którym odkryłem parę stron z barwnymi wizerunkami flag wszystkich państw świata. Od małego byłem wrażliwy na kolory, a ucząc się tych flag odkryłem, że kilka kolorów można ułożyć w rozmaite kształty, na tyle różne od siebie, że łatwo je zapamiętać.

Jednakże wiedza, która flaga jest symbolem danego państwa mi nie wystarczała. Chciałem się dowiedzieć, co oznaczają poszczególne kolory na flagach i jak wyglądają umieszczone na flagach herby i emblematy państwowe. W rzeczonym atlasie flagi były tak małe, że herby były prawie niezycytelne.

Mieszkałem wtedy w Warszawie na Koszykowej 30, a parę domów dalej była Biblioteka Narodowa. Zacząłem tam bywać, ale poza książkami o herbach rodowych nie znalazłem nic o heraldyce państwowej i terytorialnej. Podobnie było z flagami, choć wielką radość sprawiło mi zapoznanie się z broszurami Franciszka Kamockiego „O proporcach, banderach, sztandarach i kokardach” z 1917 r., Adama Chmiela „Barwa i chorągiew polska” z 1919 r. i Stanisława Łoży „Godło i barwy Rzeczypospolitej Polskiej” z 1921 roku.

Ponieważ moim głównym zainteresowaniem był cały świat, z państwami i terytoriami zależnymi, ludami, przyrodą i gospodarką, postanowiłem moją wiedzę uporządkować, tworząc na własne potrzeby swego rodzaju substytut encyklopedii. W wieku 15 lat zapisałem zeszyt zatytułowany „Najciekawsze wiadomości z geografii świata zebrane i opracowane przez Alfreda Znamierowskiego”. Tom I, od A do R, miał 206 stron, a tom II, opracowany rok później liczył 80 stron. Ponadto w tomie II umieściłem zestawienia, w których przy każdym kontynencie była mapa polityczna, spis terytoriów oraz dane o ludności, gospodarce, faunie i florze. Przedstawiłem też terminy geograficzne w różnych językach i słowniczek. Oba tomy były ilustrowane narysowanym przeze mnie barwnymi flagami oraz wycinanymi z gazet i kalendarzy jednobarwnymi herbami, mapkami i zdjęciami, a także znaczkami pocztowymi.

Nie pamiętam, kiedy wpadłem na pomysł, by informacje o flagach i herbach pozyskiwać w ambasadach różnych państw. Było to z pewnością związane ze stworzonym przeze mnie i mojego przyjaciela Witolda Podoleckiego Klubem Róża Wiatrów. Na taki pomysł wpadliśmy w 1957 roku. Marzyły się nam podróże zagraniczne i pomyśleliśmy, że jeśli utworzymy klub, to może pozwolą nam choćby na wycieczkę rowerową po Czechosłowacji. Dowiedzieliśmy się, że kluby młodzieżowe może tworzyć tylko Związek Młodzieży Socjalistycznej (ZMS), i że klub taki, pod nazwą Amico, istnieje w Warszawie w gmachu dawnej YMCA przy Konopnickiej 6. Poszliśmy tam i w rozmowie z szefem klubu uzgodniliśmy, że „Róża Wiatrów” może powstać jako sekcja klubu Amico. Wtedy umieściliśmy w dzienniku „Sztandar Młodych” ogłoszenie, że w klubie Amico powstaje sekcja geograficzno-przyrodnicza oraz podaliśmy miejsce i termin, w których mogą zgłaszać się chętni. Przygotowaliśmy ankietę z dziesięcioma pytaniami o zainteresowania, a także o członkostwo w PZPR lub ZMS. Przyszło ponad sto osób, z których członkami zostało nieco ponad 60, lecz ze względów oczywistych nie było wśród nich ani jednego członka obu ugrupowań komunistycznych.

Jedną z form działalności „Róża Wiatrów” były organizowane dwa razy w miesiącu pokazy filmów krajoznawczych, wypożyczanych z ambasad państw tzw. kapitalistycznych. Sala była zawsze pełna. Niejako „służbowy” dostęp do ambasad pomógł mi zdobywać coraz więcej oficjalnych danych o flagach i herbach. Nie zapomnę, że na krótko po utworzeniu Zjednoczonej Republiki Arabskiej¹ w ambasadzie Egiptu dostałem oficjalne barwne wizerunki flagi i herbu tego nowego państwa.

Jednakże prawdziwy przełom w zdobywaniu przeze mnie wiedzy weksylogicznej i heraldycznej nastąpił w 1960 roku. Na międzynarodowych targach książki w Warszawie wypatrzyłem angielskie wydanie książki Prebena Kannika z 1958 r. „A Handbook of Flags”. Chciałem tę książkę kupić, ale powiedziano mi, że to niemożliwe. Po dłuższej rozmowie

¹ Państwo utworzone 1 lutego 1958 r. z połączenia Egiptu i Syrii, istniejące do 29 września 1961 roku.

dowiedziałem się, że być może będą mogli ją sprzedać w ostatnim dniu targów. Zostawiłem więc swoje nazwisko i adres z prośbą, by nikomu innemu książki nie sprzedali. Nie wierzyłem, że to się uda i na targi już nie poszedłem. Trudno opisać, jakie wrażenie wywarło na mnie pojawienie się u mnie w domu człowieka, który tę książkę mi przyniósł. I w dodatku stanowczo nie chciał zapłaty.

Dla mnie ta książka była najcenniejszym darem, jaki dostałem w życiu i to dzięki niej zacząłem coraz usilniej zgłębiać wiedzę o herbach i flagach. Na precyzyjnie wykonanych barwnych ilustracjach przedstawiono w niej nie tylko herby i flagi wszystkich państw, ale także flagi przywódców tych państw, bandery, flagi funkcyjne i flagi rangowe. W opisach podano daty wprowadzenia większości weksyliów i ich symbolikę. Najpierw tekst tłumaczyła mi mama, a później nauczyłem się tyle słów, że mogłem czytać sam, tylko od czasu do czasu zaglądając do słownika. Po przestudiowaniu książki wiedziałem już, w jakim kierunku muszą iść moje badania. Trzeba było ustalić daty ustanowienia tych flag, których dat nie podano. Jeśli przed datą było napisane „last approved” trzeba było znaleźć wcześniejsze daty. Jeśli pominięto symbolikę, konieczne było zdobycie wiarygodnych danych. Ponieważ wiele państw istniało dużo dłużej niż ich obecne flagi, konieczne było odnalezienie informacji o flagach poprzednich.

W dość dużym stopniu pomogły mi wizyty w różnych ambasadach. Najwięcej informacji, i to nie tylko o weksyliach amerykańskich, znalazłem w ambasadzie Stanów Zjednoczonych.

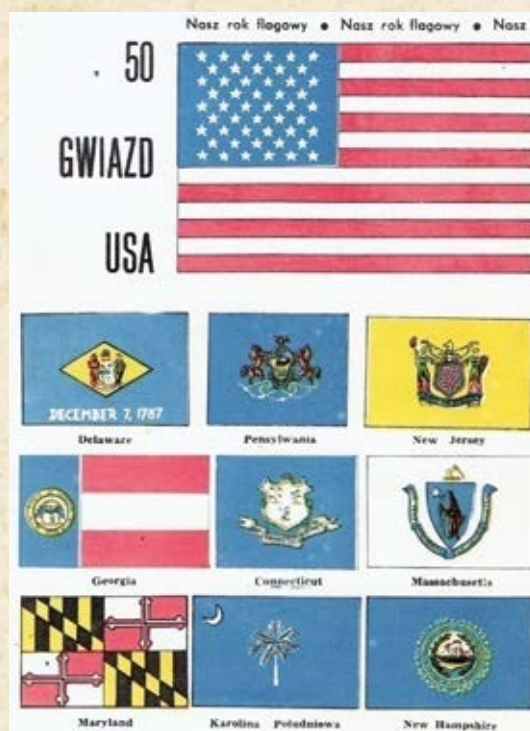
Uzbrojony w sporą już wiedzę, chciałem się podzielić nią z innymi. Pierwsze notki o flagach i ich symbolice udało mi się opublikować na początku 1960 r. w tygodniku „Dookoła świata”. Zaczęłem od tego „Skąd się wziął Union Jack?”, a później w kilku numerach opisywałem „Flagi wolnej Afryki”. Również w 1960 r. zacząłem współpracę z miesięcznikiem „Morze”, w którym zamieściłem kilkanaście notatek o banderach, a rok później doszły „Flagi lotnicze” w miesięczniku „Skrzydłata Polska”. W 1962 r. ukazały się w „Panoramie północy” moje pierwsze dwa duże artykuły – „Afryka 1962” i „Flagi z krzyżami”.

W tym czasie byłem stałym czytelnikiem miesięcznika „Magazyn polski”. Kiedy zamieszczono w nim przedruk obszernego artykułu z „National Geographic”² o flagach państw należących do ONZ, miałem już na tyle szeroką wiedzę weksylogiczną, że postanowiłem sprostować 35 błędów, jakie popełnił autor artykułu. Pełen tekst listu w tej sprawie opublikowano w „Magazynie polskim”³ pod tytułem „Alfred Znamierowski uzupełnia...” i zamieszczono również list Szymona Kobylińskiego zatytułowany „Szymon Kobyliński ma pretensję...”. Nie pamiętam już, jak brzmiał opis pod flagą polską, niechybnie poprawiony w redakcji miesięcznika, gdyż go nie poprawiałem. O tym, co było w oryginale, dowiedziałem się nieco później. Warto zacytować, bo jest to dobry przykład, jak bardzo nieprawdziwe lub przekłamane wyobrażenia o Polsce mieli i mają dziennikarze na Zachodzie:

„Ostre kolory czerwony i biały datują się na 1919 r., kiedy Polacy stworzyli swą własną republikę. Niezwykły wąski kształt został ustanowiony w 1955 r. Kiedyś w państwowym herbie był biały orzeł siedzący na drzewie. Zgodnie z polską legendą ptak służył jako wyznacznik miejsca pod stolicę – Warszawę.”

Nad tekstem był barwny wizerunek flagi o proporcjach 3:8. Autor, piszący o niezwykle wąskim kształcie flagi, nie znał sprostowania ustawy z 1955 r., w którym przyznano się do błędów i określono proporcje polskiej flagi jako 5:8⁴.

2 *Flags of the United Nations*, National Geographic vol.120, no. 3, September, 1961.
3 *Magazyn polski*, lipiec 1962.
4 Obwieszczenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 lutego 1956 r. o sprostowaniu błędów w dekreście z dnia 7 grudnia 1955 r. o godle i barwach Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej oraz o pieczęciach państwowych.

Dzięki mojemu listowi i późniejszym rozmowom, redaktor naczelny Kazimierz Koźniewski zaproponował, żebym napisał serię artykułów o flagach państwowych w ramach akcji „Rok flagowy”. Przyjął zaproponowane przeze mnie tematy, w tym o flagach stanów USA, lecz warunkiem było wcześniejsze opublikowanie artykułu o flagach sowieckich⁵. W ramach tego cyklu ukazały się m.in. artykuły „Afryka” (luty 1963), „50 gwiazd USA” (kwiecień 1963), „Siedem flag, trzy kolory” (maj 1963) i „Małe, mniejsze i najmniejsze” (czerwiec 1963).

Niecały rok później zacząłem publikować w miesięczniku „Kontynenty” notatki o flagach pod wspólnym tytułem „Rocznice i flagi”. Pod datami przy padających w danym miesiącu świąt państwowych (z reguły rocznice uzyskania niepodległości) podawałem daty ustanowienia flag i ich symbolikę.

W 1965 r. otrzymałem od poznanego wcześniej Włocha zaproszenie na dwa tygodnie do Neapolu i byłem szczęśliwy, że wreszcie spełnią się moje marzenia, by zobaczyć kawałek świata. Ale – jak to było dość powszechne w PRL – odmówiono mi paszportu. Szczęśliwym trafem spotkałem na Marszałkowskiej mojego ojca (nie mieszkał z nami) i w rozmowie powiedziałem mu o tym, a on obiecał pomóc (miał partyjne „chody”). Oczywiście obiecałem mu, że wrócę (co wcale nie było takie pewne), a nawet zapiszę się do partii, by ułatwić sobie karierę po studiach (byłem po czwartym roku geografii). I rzeczywiście paszport dostałem, a w dodatku w biurze lotu sprzedano mi bilet do Rzymu w jedną stronę.

Danej ojcu obietnicy nie dotrzymałem. Po dwóch tygodniach w Neapolu dotarłem na początku października 1965 r. autostopem do Rzymu i tam postanowiłem, że wolę być na Zachodzie robotnikiem niż robić karierę w PRL. Po raz pierwszy w życiu czułem się wolny. Wiedziałem, że jak dostanę azyl polityczny, to przyjęcie do pracy nie będzie zależało od moich poglądów politycznych i będę mógł jeździć po świecie tam gdzie zapragnę. Dorywcze prace pozwoliły mi przeżyć we Włoszech do 23 grudnia 1965 roku. Z Mediolanu dostałem się do Paryża, gdzie również udawało mi się znajdować pracę. Kiedy nie pracowałem spędzałem czas w Bibliotece Narodowej, gdzie po raz pierwszy mogłem zapoznać się z dziesiątkami książek o herbach i sztandarach, a w muzeum morskim podziwiać plansze z banderami sprzed ponad dwustu lat. Jeszcze szerszą wiedzę zyskałem w czasie kilkudziesięciu wizyt w Bawarskiej Bibliotece Państwowej w Monachium, gdzie mieszkałem od połowy września 1966 roku. Byłem wtedy chyba jedyną osobą z PRL, która mogła wertować liczne średniowieczne herbarze i zapoznać się z całym dorobkiem Siebmachera.

Na przełomie czerwca i lipca 1967 r. odwiedziłem moją ciocię w Londynie i miałem możliwość spędzić kilka dni w British Museum Library. Właśnie tam znalazłem największe bogactwo książek i albumów o różnego rodzaju weksyliach. W czasie kilkudniowego pobytu w Nowym w kwietniu 1968 r. przejrzałem w miejscowej bibliotece kilka książek o weksyliach amerykańskich i z katalogu wynotowałem sobie kilkadziesiąt innych pozycji weksylogicznych. W 1970 w bibliotece Escorialu pozwolono mi wykonać kilkadziesiąt barwnych zdjęć z manuskryptu „Historia Heraldica” z około 1550 roku. W 1972 r. będąc ponownie w bibliotece nowojorskiej odkryłem „Flag Bulletin” i dowiedziałem się, że rok później ma się odbyć kongres weksylogiczny w Londynie.

5 *Pod piętnastoma flagami*, *Magazyn Polski*, listopad 1962.

W dniach 13 – 17 września 1973 r. wziąłem udział w V Międzynarodowym Kongresie Weksylogicznym w Londynie. Dzięki temu miałem honor poznać uczestniczących w nim czołowych weksylogów i heraldyków ze Stanów Zjednoczonych (Whitney Smith), Niemiec (Ottfried Neubecker i Arnold Rabbow), Wielkiej Brytanii (Edward Barraclough i William Crampton), Szwajcarii (Louis Mühlemann), Włoch (Aldo Ziggio), Danii (Christian Pedersen), i Holandii (Klaes Sierksma). Niestety wszyscy z nich odeszli już na wieczną wartę. Była to pierwsza generacja uczonych weksylogów, z których każdy, dzięki swym książkom i artykułom, przyczynił się w dużym stopniu do rozwoju tej gałęzi nauki⁶. Przy życiu pozostali z tych czasów tylko znani weksylogodzy z Belgii (Roger Baert) i Szwajcarii (Günter Mattern).

Prym wśród weksylogów na świecie wodził Whitney Smith, którego śmiało można nazwać „ojcem weksylogii”. Był twórcą słowa *vexillology* (weksylogia), od 1961 r. wydawcą pierwszego pisma weksylogicznego „Flag Bulletin” i założycielem w 1962 r. The Flag Research Center (Ośrodek Badania Flag). Znałem jego adres i na początku września 1973 r. odwiedziłem go w jego domu w Winchester w stanie Massachusetts. Cztery dni później spotkaliśmy się na kongresie w Londynie. Wtedy nawiązaliśmy współpracę, której pierwszym owocem był opublikowany w „The Flag Bulletin” (nr XIII: 4 z lipca-sierpnia 1974 r.), wypełniający cały numer, mój artykuł „The White Eagle of Poland” (Polski Orzeł Biały). Dalsza współpraca polegała głównie na wykonywaniu przeze mnie zamówień Smitha na barwne ilustracje flag i herbów. W latach 1974 – 1975 wykonałem niemal tysiąc barwnych ilustracji do książki Smitha „Flags Through the Ages and Across the World”, a w 1976 r. 50 ilustracji do jego książki „Bahamian Symbols”.

Ilustrowana przeze mnie karta z książki „Flags Through the Ages and Across the World”.

6 **Ottfried Neubecker** – „Die Deutsche Farben” (1929), „Fahnen und Flaggen” (1939), „Flaggenbuch” (1939), „Die Welt im bunten Flaggenbild” (1950), „Heraldik / Wappen – ihr Ursprung, Sinn und Wert” (1977), „Wappenbilderlexikon” (1985), „A Guide to Heraldry” (2006); **Edward Barraclough**, „Flags of the World” (1953-1966); **Klaes Sierksma** – „Nederlands vlaggenboek” (1962), „De gemeente-wapens van Nederland” (1962), „Flaggeboek Hesman” (1975); **Aldo Ziggio** – „Le bandiere degli

Dwa lata później zostałem głównym artystą „The Flag Bulletin” i pełniłem tę rolę do 1999 roku. Założony przez Smitha The Flag Research Center prowadził działalność gospodarczą i otrzymywał wiele zamówień na rysunki herbów i flag, głównie amerykańskich historycznych i stanowych, a także państw i terytoriów. Dlatego od czerwca 1980 r. do 1999 r. wykonałem na zamówienia Smitha ponad tysiąc barwnych i czarno-białych wizerunków herbów i flag. Były wśród nich rysunki, które znalazły się w kilku amerykańskich encyklopediach (m.in. New Standard Encyclopedia i World Book Encyclopedia) oraz na drukach ONZ, Citicorp, ROTC, Reader's Digest, Fleetwood, Houghton Mifflin, Arsenal Mall i International College of Dentists.

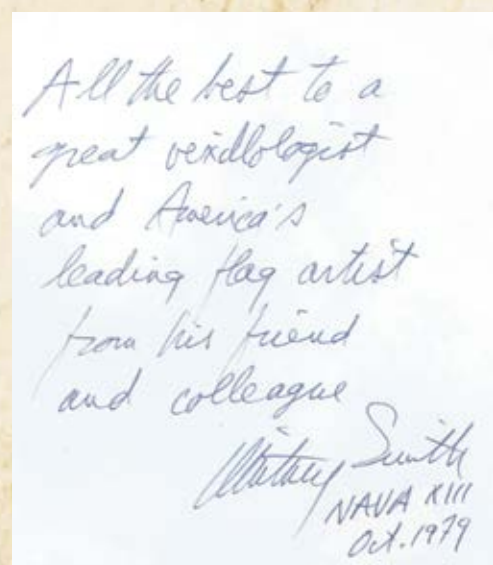

stati italiani” (1966), „Dove l’Oriente é rosso” (1996), „Vessilologia del’India” (1998); Whitney Smith – „The Flagbook of the United States (1970), „Flags through the Ages and Across the World” (1975), „Bahamian Symbols” (1976); Arnold Rabbow – „dtv-Lexikon politischer Symbole” (1970), „Braunschweigesches Wappenbuch” (1977), „Wolfsburger Wappenbuch” (1993), „Neues Braunschweigesches Wappenbuch” (2003); Christian Pedersen – „The International Flag Book in Colour” (1971); Wiliam Crampton – „The Complete Guide to Flags” (1989), „Flags of the World” (1990); Louis Mühlemann – „Wappen und Flaggen der Schweiz” (1991).

Kiedy w numerze XXXII:5/154 „The Flag Bulletin” z 1993 r. ukazał się mój obszerny artykuł „20th Century Polish Flags” (Polskie flagi XX w., z 65 rysunkami), Smith zamieścił wizerunek mojej prywatnej flagi i notkę biograficzną następującej treści:

„ALFRED ZNAMIEROWSKI jest czołowym artystą weksylogologiem w świecie; setki jego ilustracji opublikowano w książkach, pismach i na innych drukach. Poza oficjalnymi flagami, herbami i pieczęciami państw, ich prowincji, władców itp. Znamierowski zaprojektował i wykonał wiele nowych flag i herbów. Jego prace wyróżnia techniczna doskonałość i zgodność z prawnymi wymogami poszczególnych wzorów. Jego sukcesy są szczególnie wyjątkowe, gdyż jego artystyczne zdolności są wyłącznie osiągnięciem samouka. Znamierowski pracował jako artysta Flag Research Center, Annin and Company i innych, jak również utworzonego przez siebie Flag Design Center.”

Ważną dla mnie pamiątką po nim jest dedykacja, którą napisał kilka lat po opublikowaniu książki „Flags Through the Ages and Across the World”:

Wśród ludzi, poznanych na kongresie w Londynie, był również czołowy heraldyk i weksylogolog niemiecki Ottfried Neubecker. Bliską współpracę z nim omówiliśmy w czasie kolejnego, VI Międzynarodowego Kongresu Weksylogicznego, który odbył się dwa lata później na statku „Prinses Cristina”, pływającym na IJselmeer w Holandii. W rezultacie tych rozmów miałem przyjemność narysować setki czarno-białych herbów do „Brockhaus Encyklopedie” i książki Neubeckera/Rentzmanna „Wappenbilderlexikon”. We wstępie do niej Neubecker dziękował współpracownikom i na końcu napisał: a przede wszystkim Alfredowi Znamierowskiemu z Monachium. Dzięki częstym wizytom w mieszkaniu uczzonego dostałem wiele lekcji dotyczących właściwego postrzegania heraldyki, a dzięki temu, że Neubecker miał dublety, wzbogaciłem moje, już i tak pokaźne archiwum, o setki urzędowych druków, kart z niemieckich albumów flagowych i kserokopii wielu istotnych dokumentów.

7 Wszystkiego najlepszego wielkiemu weksylogologowi i czołowemu flagowemu artyście Ameryki od jego przyjaciela i kolegi. Whitney Smith, NAVA XIII, październik 1979.

Na kolejnym kongresie w Holandii poznałem Hansa Horstmann z RFN, autora znakomitej książki „Vorund Frögeschichte des europäischen Flaggenwesens”. Również tam po raz pierwszy doszło do polskiego spotkania Wschód-Zachód, bo drugim Polakiem uczestniczącym w kongresie był Andrzej Bełowski z Warszawy. Wśród osób, z którymi utrzymywałem później regularne kontakty byli: poznany na kongresie w Waszyngtonie (10-14 czerwca 1977) James Croft z USA i Sebastián Herreros Agüi z Katalonii, w Wiedniu (25-29 czerwca 1979) Volker Junge z RFN, Dan Cernovodeanu – Rumun z Francji, Lucien Philippe z Francji, Emil Dreyer ze Szwajcarii, Aleš Brožek z Czechosłowacji i Frederik Gordon Brownell z RPA, w Ottawie (24-26 sierpnia 1981) Tomas Rodriguez Peñas z Hiszpanii i John Purcell z USA.

Chociaż od 1966 r. mieszkalem i pracowałem w Monachium, to po uzyskaniu w 1973 r. obywatelstwa USA, zostałem członkiem amerykańskiego towarzystwa weksylogicznego (NAVA – North American Vexillological Association) i na międzynarodowych kongresach w latach 1977-1993 przedstawiano mnie jako reprezentanta Stanów Zjednoczonych.

Flaga i gabinet Flag Design Center w San Diego

Do Stanów przeprowadziłem się w lipcu 1978 roku. Zamieszkałem w San Diego w Kalifornii i tam 30 września 1978 r. założyłem The Flag Design Center (Ośrodek projektowania flag), który poza projektowaniem flag dla osób prywatnych i instytucji oraz poradczyków dla żeglarzy, zajmo-

wał się opracowywaniem specyfikacji flag wszystkich państw i terytoriów dla producentów weksyliów, a przede wszystkim gromadzeniem i analizą danych o weksyliach współczesnych i historycznych. Wykorzystując dobre kontakty z producentami flag (Annin & Co, Paramount Flag Company i Dettra Flag Company) prowadziłem również sprzedaż flag gotowych i szytych na zamówienie.

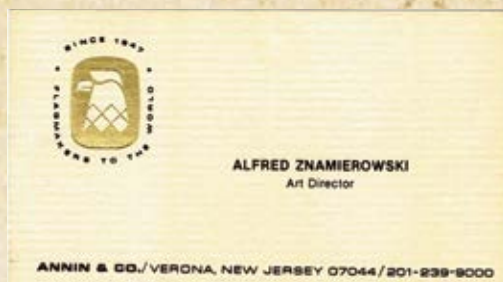

Zaprojektowałem też i opublikowałem plakat „Polskie orły historyczne”. Pierwsze dwa egzemplarze otrzymał papież Jan Paweł II i doradca prezydenta USA Zbigniew Brzeziński⁸.

8 Podziękowania otrzymałem w listopadzie i grudniu 1978 roku.

W San Diego nie spędziłem zbyt dużo czasu, bo nieregularność dochodów skłoniła mnie do szukania stałej pracy. Skrzyżowałem wtedy z oferty Annin & Co., największej na świecie wytwórni flag, mieszczącej się w mieście Verona w stanie New Jersey. Przeniósłem się tam i od 1 października 1980 r. byłem dyrektorem artystycznym tego przedsiębiorstwa.

Jedną z pierwszych czynności było wykonanie nowego szablonu polskiego herbu, który w USA obowiązkowo występuje pośrodku białego pasa polskiej flagi, zwanej tam *Polish-American Flag*. Przedstawiany wcześniej na tej fladze herb był niestety dość koślawy. Uporządkowałem też wzory flag stanów USA, bo niektóre były wykonane niezbyt dokładnie, a kilka nie odpowiadało ustawowym wzorcom. Ponadto zaprojektowałem kilkadziesiąt flag firmowych i szkolnych oraz dekoracyjne weksylia dla Playboy Hotel & Casino w Atlantic City.

Weksylia zaprojektowane dla Playboy Hotel & Casino w Atlantic City.

Annin & Co., ręcznie malowana pieczęć Idaho, która znajduje się na fladze tego stanu o rozmiarach ok. 700 x 1100 cm.

W New Jersey zastał mnie ogłoszony w Polsce stan wojenny. Moim komentarzem do tego wydarzenia był rysunek heraldyczny zatytułowany WRONa⁹.

Pod koniec października 1982 r. zrezygnowałem z pracy w Annin & Co. i powróciłem do San Diego. Sytuacja w Polsce skłoniła mnie do rozpoczęcia działalności politycznej w Ruchu Społeczno-Politycznym POMOST. Kontynuowałem ją po rozpoczęciu w 1985 r. pracy w Głosie Ameryki w Waszyngtonie.

Ale zanim podjąłem tę pracę zostawiłem cały dobytek w garażu u przyjaciół i razem z żoną i synem na kilka tygodni (od 9 marca do 14 kwietnia 1985 r.) zamieszkałem w Winchester u Whitney'a Smitha. Miał on wtedy tyle zamówień na rysunki flag i herbów, że musiałem poświęcić cały swój czas pracy dla niego. W jego domu, mieszczącym Flag Research Center, było największe archiwum i największa biblioteka weksylologiczno-heraldyczna na świecie. Skorzystałem z tego i w wolnych chwilach przeglądałem i czytałem nieznanne mi dotąd książki, robiąc sobie niezbędne notatki i kserokopie. Mogłem też przeglądać archiwum, choć tylko w jego obecności. Jednakże obaj byliśmy na tyle zapracowani, że tych możliwości nie było wiele. Mimo to udało mi się zrobić paręset kserokopii różnych dokumentów i bardzo poszerzyć moją wiedzę.

Kiedy zacząłem pracę w Waszyngtonie w dalszym ciągu wykonywałem rysunki na zamówienia od Smitha, lecz na szersze zajmowanie się weksylologią i heraldyką brakowało już czasu. Do pisania artykułów powróciłem dopiero w 1991 r., kiedy w dzienniku wydawanym w Toronto zamieściłem rozprawę o naszym hymnie, zatytułowaną „Od pieśni Legionów do Mazurka Dąbrowskiego”¹⁰. Rok później, już po upadku Związku Sowieckiego, w wydawanym w Chicago tygodniku „Relax” ukazały się moje artykuły „Renesans symboli narodowych”¹¹ i „O koronie Orła Białego bez emocji”¹², w dzienniku „Gazeta” artykuł „200 lat Virtuti Militari”¹³, a w ukazującym się w Polsce tygodniku „Spotkania” artykuł „O orłach i <nielegalnej> fladze”¹⁴.

Od 12 grudnia 1993 r. do 21 kwietnia 1994 r. przebywałem w Warszawie jako korespondent Sekcji Polskiej Głosu Ameryki. W tym czasie utrzymywałem częste kontakty z Jackiem Skorupskim, Andrzejem Bebłowskim i paru innymi członkami Polskiego Towarzystwa Weksylologicznego.

9 Opublikował go 5 lutego 1982 r. wychodzący w Nowym Jorku „Nowy Dziennik”.
10 „Gazeta” nr 39, 5-7 kwietnia 1991.
11 „Relax” Nr 17 (424) 25 kwietnia 1992, nr 18 (425) 2 maja 1992.
12 „Relax” Nr 19 (426), 9 maja 1992, nr 20 (427) 16 maja 1992.
13 „Gazeta” Nr 73, 26-28 czerwca 1992.
14 „Spotkania” 5-11 listopada 1992.

Zamieściłem też dwa artykuły, w których skrytykowałem ówczesne praktyki w ekspozycji flag i błędy ustawodawców. Pierwszy w „Życiu Warszawy” z 25 stycznia 1994 dotyczył bandery cywilnej na Belwederze¹⁵, a drugi był o Straży Wybrzeża strzegącej granicy w Tatrach¹⁶.

Fragment artykułu „O orłach i <nielegalnej> fladze”.

Po udziale w X Międzynarodowym Kongresie Weksylologicznym, który się odbył w Oxfordzie w dniach 25-30 września 1983, nastąpiła dłuższa przerwa w moich wyjazdach zagranicznych i dopiero w 1993 r. wziąłem udział w XV Międzynarodowym Kongresie Weksylologicznym w Zurychu (22-27 sierpnia). Po raz pierwszy spotkałem tam wielu kolejnych weksylologów – herolda Rosji Georgija Wilinbachowa, Jiří Tenorę – Czecha z Niemiec, Petra Exnera i Romana Klimeša z Czech, Gunnara Staacka z Niemiec, Bruce Berry z RPA, Ralpa Bartletta z Australii i Michaela Faula z Wielkiej Brytanii.

W czasie kongresu nawiązałem również znajomość z Michele Lupantem (Belgia), którego cztery lata później wybrano na prezydenta FIAV. Lupant pełni ten urząd do dzisiaj, czyli o wiele dłużej niż każdy z jego poprzedników¹⁷. Od tego czasu spotykaliśmy się wielokrotnie na kongresach FIAV, kongresach czeskich, konferencji w Gruzji, a także prywatnie. Znajomość z Romanem Klimešem rychło przerodziła się w trwające do dziś stosunki przyjacielskie i bardzo owocną współpracę, polegającą głównie na wymianie materiałów weksylologicznych. Warto wspomnieć, że Klimeš ma jeden z największych na świecie zbiorów wszelkiego rodzaju dokumentów prawnych, dotyczących herbów, flag i pieczęci.

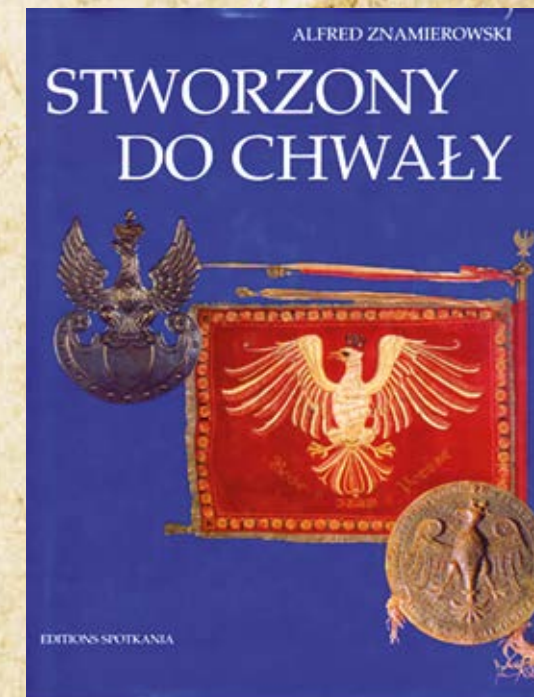
W rozmowie z obecnym w Zurychu Władysławem Serwatowskim padła propozycja zorganizowania kongresu w Warszawie. Zgłosiłem ją oficjalnie (w imieniu Flag Design Center).

15 „Życie Warszawy”, 25 stycznia 1994, „Belweder pływa”.
16 „Życie Warszawy”, 22 lutego 1994, „Polska nie jest wyspą”.
17 Prezydentami FIAV byli: Louis Mühlmann (1969-1973), Otfried Neubecker (1973-1981), Hugh Boudin (1981-1993) i Wiliam Crampton (1993-1997).

Zgromadzenie FIAV wyraziło zgodę i XVI Międzynarodowy Kongres Weksylologiczny, zorganizowany przez Serwatowskiego, odbył się w Warszawie w dniach 1 – 5 lipca 1995 r.

1995 był rokiem, w którym na wiele sposobów upamiętniano 700 rocznicę ustanowienia herbu Polski. Rok wcześniej powróciłem do Polski na stałe i poza pracą w roli dyrektora Editions Spotkania wiele czasu poświęcałem zarówno przygotowaniom do kongresu, jak również działalności w Polskim Towarzystwie Weksylologicznym. A rok 1995 był dla mnie rokiem wyjątkowej pracy i wielkiego sukcesu, jakim było ukazanie się w październiku mojej pierwszej książki, monografii Orła Białego pod tytułem „Stworzony do chwały”. Wcześniej, 27-28 czerwca odbyła się na Zamku Królewskim w Warszawie sesja naukowa „Orzeł Biały, herb państwa polskiego”, zorganizowana przez Polskie Towarzystwo Heraldyczne i Zamek Królewski w Warszawie. Na sesji tej wygłosiłem referat „Elementy herbu polskiego 1295-1995”. W lipcu był kongres weksylologiczny w Warszawie, a we wrześniu IX Międzynarodowe Kolokwium Heraldyczne w Krakowie, w listopadzie Konferencja Naukowa Heraldyka Samorządowa, Tradycja i Nowoczesność w Warszawie, a w październiku promocja książki „Stworzony do chwały” i oficjalna prezentacja założonej w sierpniu Fundacji Orła Polskiego, w której objąłem stanowisko prezesa.

Dużą przyjemność sprawiły mi dwie opinie o mojej książce. Profesor Aleksander Gieysztor napisał, że *Książka Alfreda Znamierowskiego stanowi udaną realizację potrzebnego zamierzenia wynikłego z braku całościowego ujęcia sprawy Orła Białego jako godła i herbu... A w recenzji dla „Zeszytów Naukowych KUL z 1997 r. doktor Jan Ptak stwierdził: A. Znamierowski przedstawił genezę i funkcjonowanie Orła Białego na szerokim tle historyczno-kulturowym.*

Niezwykle miłe były również recenzje w weksylologicznych pismach za granicą. We „Flaggenkurier” nr 3 z 1996 r.

18 Mój referat dotyczył błędów i pominięć w reпринcie „Flaggenbuch” z 1939 roku.
19 Przedstawiłem na niej „Zasady tworzenia flag”.

napisano: Dla nas, miłośników flag szczególnie ważnych jest 70 stron, które Alfred Znamierowski poświęcił wszelkim rodzajom polskich flag. Ich przedstawienia i opisy, jak również historyczne uzasadnienia ich rozwoju, sprawiają że jest to wyznaczająca standardy praca wysokiej jakości. Zdaniem recenzenta kanadyjskiego pisma „Flagscan”²⁰ Alfred Znamierowski stworzył dzieło sztuki, w którym, jak w złotym wyrobie jubilerskim, jako kamienie szlachetne osadził historyczne i współczesne polskie flagi i herby, pieczęcie, medale i militaria.

Wracając do kongresu w Warszawie trzeba podkreślić, że był niezwykle udany i opinię tę potwierdza do dzisiaj wielu uczestniczących w nim czołowych weksylogów. Biorąc pod uwagę liczbę uczestników, był to kongres największy z dotychczasowych. Uczestniczyły w nim 24 osoby z Polski, 13 z USA, 11 z Niemiec, po 9 z Francji i Szwajcarii, 8 ze Szwecji, 7 z Hiszpanii, 4 z Wielkiej Brytanii, po 3 z Australii, Ukrainy, Belgii i Węgier, po 2 z Argentyny, Austrii, Estonii, Holandii, Norwegii, Słowacji i Afryki Południowej oraz po 1 z Kanady, Czech, Danii, Korei Południowej, Malty, Meksyku i Słowenii. Również najwięcej było wystaw weksyliów²¹.

W czasie, kiedy byłem korespondentem Głosu Ameryki w Warszawie (listopad 1993 – kwiecień 1994) i po powrocie na stałe do Polski w lipcu 1994 r. główną uwagę poświęciłem działalności w utworzonym w 1992 r. Polskim Towarzystwie Weksylogicznym (PTW) oraz gromadzeniu informacji o herbach i flagach polskich miast i gmin. Jednym z pierwszych zadań Towarzystwa było opracowanie terminologii weksylogicznej. Zajęły się tym trzy osoby – Andrzej Bebłowski, Jacek Skorupski i Alfred Znamierowski. Na dwóch spotkaniach w styczniu i lutym 1994 r. ustaliliśmy właściwe określenia dla takich pojęć, jak weksylium, weksyloid, części czołowa i swobodna, głowica, kanton i bandera cywilna. Jednakże pełną terminologię opracowała utworzona dopiero w 1999 r. Komisja Terminologiczna²².

Od 1994 r. bardzo blisko współpracowałem i zaprzyjaźniłem się z Jackiem Skorupskim, który wtedy już od kilku lat zajmował się weksyliami samorządowymi. W maju 1997 r. Jacek wykonał parę próbnych egzemplarzy pisma o nazwie „Polski biuletyn weksylogiczny”. Moim zdaniem był bardzo dobrze zrobiony i ciekawy. Miałem jednak kilka uwag. Po długich dyskusjach postanowiliśmy razem robić biuletyn i nadać mu krótszą nazwę „Flaga”. Pierwszy numer wyszedł w styczniu 1999 roku. W numerze drugim (marzec-czerwiec 1999) przedstawiliśmy obszerną terminologię weksylogiczną, opracowaną przez Komisję Terminologiczną. W dalszych numerach pisma najwięcej miejsca zajmowały flagi jednostek samorządowych, historia weksyliów wielu państw²³ i kopie aktów prawnych dotyczących weksyliów polskich. Ponadto ukazało się kilka artykułów analitycznych i przeglądowych.

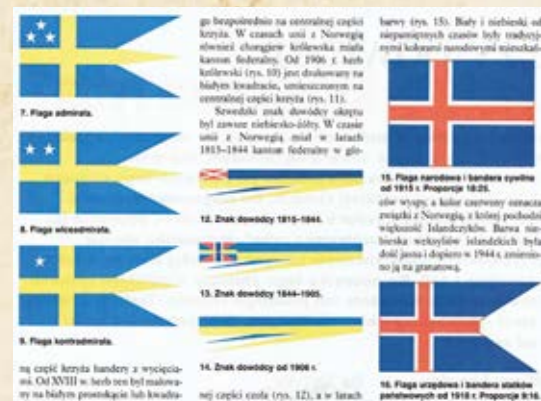
20 Flagscan nr 41, Spring 1966.

21 „Chorągwie, sztandary i inne znaki wojska od średniowiecza do 1945 roku” w Muzeum Wojska Polskiego, „700 lat Orła Białego” w Zamku Królewskim w Warszawie, „Sztandary polskiego ruchu ludowego” w Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego, „Sztandary sportu polskiego” w Muzeum Sportu i Turystyki, „Symbole pracy i wiary na sztandarach cechów warszawskich od XVIII do XX wieku” w Muzeum Niepodległości, „Sztandary kolejowe” w Muzeum Kolejnictwa.

22 W jej skład weszli: Andrzej Bebłowski, Kajetan Małachowski, Władysław Serwatowski, Jacek Skorupski i Alfred Znamierowski.

23 Burundi, Komory, Korea, Makau, Stany Zjednoczone.

Nieco wcześniej, bo w 1997 r., zostałem wybrany na urząd prezesa Polskiego Towarzystwa Weksylogicznego. W tym samym roku zacząłem publikację w miesięczniku „Morze” serii artykułów o banderach i innych weksyliach używanych w marynarce wojennej. Ukazywały się one od października 1997 do sierpnia 1998 roku. W poszczególnych artykułach przedstawiłem weksylia Wielkiej Brytanii, posiadłości brytyjskich, państw skandynawskich, Holandii, Niemiec, Rosji, Słowenii, Jugosławii i Stanów Zjednoczonych. Ze względu na kryzys wydawnictwa, nie można było już dłużej kontynuować tej serii.

Fragment strony z miesięcznika „Morze” ze stycznia 1998 roku.

We wrześniu 1997 r. powołałem do życia Instytut Heraldyczno-Weksylogiczny (w 2001 r. przyjęty do FIAV²⁴), który zastąpił Flag Design Center. Główną działalnością Instytutu było (i jest do dzisiaj) projektowanie herbów, weksyliów i insygniów jednostek samorządu terytorialnego. Do 2018 r. wykonałem projekty dla niemal 190 powiatów, miast i gmin wiejskich.

24 FIAV – Fédération internationale des associations vexillologiques (Międzynarodowa Federacja Stowarzyszeń Weksylogicznych).

Zaprojektowane przeze mnie herby.

W związku z tym, że od 1990 r. bardzo wiele gmin wiejskich ustanowiło swe znaki, które były raczej obrazkami niż herbami, wystąpiłem z inicjatywą utworzenia rządowej komisji heraldycznej, w gestii której byłoby opiniowanie znaków jednostek samorządu terytorialnego. Inicjatywa ta została poparta przez członków PTW i prezesa Polskiego Towarzystwa Heraldycznego, Stefana K. Kuczyńskiego. Obaj prezesi (Kuczyński i ja) przedstawili tę sprawę w doręczonych 14 stycznia 1998 r. pismach, których adresatami byli: Przewodniczący Rady Ministrów i Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz w piśmie z 2 kwietnia 1998 r., adresowanym do Pełnomocnika Rządu RP do Spraw Reform Ustrojowych Państwa. Nasze starania zostały uwieńczone ustawą z dnia 29 grudnia 1998 r., w której podano, że Minister właściwy do spraw administracji publicznej, w drodze rozporządzenia, powołuje Komisję Heraldyczną. Rozporządzenie to wydano 27 lipca 1999 r., Komisja została utworzona 20 stycznia 2000 r. i rozpoczęła prace na początku marca.

Po międzynarodowym kongresie w Warszawie znów zacząłem jeździć za granicę na spotkania i kongresy weksylogiczne. W listopadzie 1995 r. uczestniczyłem w IV Spotkaniu Weksylogów Niemieckich w Lipsku. W maju 1996 r. razem z J. Skorupskim i A. Bebłowskim pojechaliśmy do Hradec Kralove na I Narodowy Kongres Weksylogów Czeskich. W czerwcu 1998 we Florencji uczestniczyłem w IV Narodowej Konwencji CISV²⁵. Od 29 lipca do 2 sierpnia 1999 r. uczestniczyłem w XVIII Międzynarodowym Kongresie Weksylogicznym w Victorii (Kolumbia Brytyjska), a rok później, na początku września byłem w Pilźnie na II Narodowym Kongresie Weksylogów Czeskich.

Do ważnych wydarzeń w dziedzinie heraldyki i weksylogii samorządowej doszło w 1998 roku. Dyrektor Instytutu Wzornictwa Przemysłowego w Warszawie, Rafał Krawczyk, mój dobry znajomy jeszcze z początku lat 90., kiedy obaj

często spotykaliśmy się w Waszyngtonie, postanowił zorganizować wystawę „Godło i barwa Polski samorządowej”. Zostałem jej głównym konsultantem i jednym z głównych (obok J. Skorupskiego) autorów katalogu wystawy. Otwarcie nastąpiło w marcu 1998 r. w warszawskiej siedzibie Instytutu Wzornictwa Przemysłowego. W katalogu znalazły się rozdziały mojego autorstwa – „Herby miejskie w Polsce”, „Protokół flagowy” i „Terminologia stosowana w heraldyce i weksylogii”, a razem ze Skorupskim przedstawił „Podstawowe zasady projektowania flag miejskich i gminnych”.

Drugie, najważniejsze wydarzenie w tamtym roku, wiąże się (tak jak wcześniejsze z 1960 r.) z międzynarodowymi targami książki. Otóż na krótko przed targami sprawiłem sobie angielskojęzyczny folder informacyjny o Instytucie Heraldyczno-Weksylogicznym. W maju 1998 r. na targach rozdawałem ten folder wydawcom. W pewnej chwili dogonił mnie przedstawiciel angielskiego wydawnictwa Anness Publishing Limited i spytał, czy możemy porozmawiać. Oczywiście wyraziłem zgodę i wróciłem na jego stoisko. Początkowo herbatą i powiedział, że jego wydawnictwo planuje na przyszły rok dużą książkę o flagach. Zapytał, czy zechciałbym taką książkę przygotować. Ukrywając ogromną radość, spokojnie odpowiedziałem twierdząco i dalsza rozmowa dotyczyła już tylko szczegółów.

Pracę musiałem wykonać niezwykle szybko. Już w lipcu przedstawiłem w redakcji w Bath konspekt pokazujący, co będzie na każdej z 256 stron książki i większą część materiału ilustracyjnego. Tekst i resztę ilustracji, w tym grubo ponad setkę wykonanych w ciągu paru miesięcy przesyłałem stopniowo drogą mailową. Druga wizyta w Bath odbyła się w marcu 1999 r. Wtedy przez kilka dni poprawiałem, a właściwie niemal całkowicie przerabiałem przygotowaną już makietę książki. Jesienią 1999 r. otrzymałem pierwsze egzemplarze „The World Encyclopedia of Flags”. Niestety po dokładnym przejrzaniu znalazłem w niej 59 błędów w tekście i w podpisach pod ilustracjami. Sporządziłem i wysłałem do wydawnictwa erratę.

Poprawki uwzględniono już w wydanych we wrześniu 2000 r. książkach „Flags Through the Ages, a Guide to the World of Flags, Banners, Standards and Ensigns” i „Flags of the World, an Illustrated Guide to Contemporary Flags”, które były repliką pierwszej i drugiej części książki pierwotnej. Następne edycje ukazały się w zmniejszonym formacie

pod tytułami „The World of Flags” i „World Flags Identifier”. Ta druga książka została wydana w Polsce w 2002 r. przez Horyzont z Grupy Wydawniczej Bertelsmann Media na zamówienie klubu Świat Książki pod tytułem „Flagi świata, ilustrowany przewodnik”. O tłumaczenie zwrócił się do mnie redaktor ze Świata Książki i zgodził się, bym wniósł ewentualne zmiany i uzupełnienia w tekście. Był to chyba rzadki przypadek, by autor tłumaczył swą książkę na inny język niż w którym ją napisał.

Kolejne lata przyniosły tłumaczenia całej pierwotnej książki na francuski („Encyclopédie mondiale des drapeaux”, 2000), niemiecki („Flaggen Enzyklopädie, Nationalflaggen, Banner, Standarten”, 2001), węgierski („Zászló-Enciklopédia, Nemzetek, orszákok és népek zászlóinak és lobogóinak legteljesebb kézikönyve”, 2002), rosyjski („Flagi, wsemirnaja enciklopedija”, 2009) i hiszpański („Enciclopedia Mundial de las Banderas, la guía definitiva de banderas, estandartes y enseñas internacionales”, 2010) oraz w zmniejszonym formacie na rosyjski („Flagi mira”, 2002).

Kolejne wydania w języku angielskim, w mniejszym formacie, oczywiście z uwzględnieniem nowych flag, ukazały się w 2001 r. pod oryginalnym tytułem, w 2006 r. pod tytułem „Illustrated Book of Flags, the Complete Encyclopedia of International Flags, Banners, Standards and Ensigns”, w 2008 r. jako „The World Encyclopedia of Flags and Heraldry”) i w 2013 r. ponownie pod tytułem pierwotnym.

Wydanie tej encyklopedii flag stanowiło ukoronowanie moich dotychczasowych badań weksylogicznych. Wykorzystałem w niej moją wiedzę i doświadczenie, które było owocem nie tylko gromadzenia dokumentów w archiwum²⁶ i wiedzy pozyskanej z książek w różnych językach²⁷, ale także rozmów i wymiany informacji z weksylogami i heraldykami na międzynarodowych

26 Archiwum Instytutu Heraldyczno-Weksylogicznego, prowadzone od 1965 r. jest jednym z największych na świecie. Liczy kikanasie tysięcy stron.
27 Swobodnie czytam po angielsku, czesku, słowacku, rosyjsku, niemiecku, włosku, hiszpańsku i ukraińsku, rozumiem holenderski, francuski, chorwacki i serbski.

kongresach, konferencjach naukowych i drogą korespondencji. Najwięcej zawdzięczam Ottfriedowi Neubeckerowi i to właśnie jemu dedykowałem „The World Encyclopedia of Flags”.

Po wydaniu tej książki nie spocząłem na laurach, wręcz przeciwnie. Właśnie wtedy zaczął się dla mnie najbardziej pracowity i najbardziej owocny okres mojej działalności, trwający do dnia dzisiejszego. I to zarówno w dziedzinie wydawniczej, jak również w dalszym zdobywaniu wiedzy, głównie dzięki kontaktom z uczestnikami kongresów i konferencji naukowych, w których brałem udział.

W 2001 r. był to XIX Międzynarodowy Kongres Weksylogiczny w Yorku (23-27 lipca), w 2003 r. XX Międzynarodowy Kongres Weksylogiczny w Sztokholmie (28 lipca–1 sierpnia), w 2004 r. III Czeski Narodowy Kongres Weksylogiczny w Pilźnie (11-12 października) i XIII Spotkanie Weksylogów niemieckich w Jenie (18 października), w 2007 r. XXII Międzynarodowy Kongres Weksylogiczny w Berlinie (6-10 sierpnia), w 2008 r. IV Czeski Narodowy Kongres Weksylogiczny w mieście Příbryslav (14-15 czerwca) i XVI Spotkanie Weksylogów Niemieckich w Ingolstadt (18-19 października), w 2012 r. V Czeski Narodowy Kongres Weksylogiczny w Libercu (23-24 czerwca), w 2016 I Gruzińska Narodowa Konferencja Weksylogiczno-Heraldyczna w Tbilisi (29-30 września), w 2017 r. XXVII Międzynarodowy Kongres Weksylogiczny w Londynie (7-11 sierpnia), XXV Spotkanie Weksylogów Niemieckich we Frankfurcie nad Odrą (16-17 września) i XX Kolokwium Akademii Heraldycznej w Kopenhadze (10-12 listopada), w 2018 r. XXIV Narodowa Konwencja CISV w Mediolanie (12 maja) i Konferencja Heraldyczna w Wilnie (14 czerwca).

Na kongresie w Sztokholmie otrzymałem Vexillon, nagrodę FIAV przyznaną za najważniejsze osiągnięcie na polu weksylogii, a na kongresie w Yorku tytuł Fellow of the Federation, przyznawany najwybitniejszym weksylogom.

Dzięki powodzeniu w sprzedaży książki „Flagi Świata”, Świat Książki zgodził się zrealizować moje dalsze propozycje wydawnicze. Na początku stycznia 2003 r. ukazała się książka „Insignia, symbole i herby polskie”, która stała się hitem wydawniczym. Nakład wynoszący 84 000 egzemplarzy wyprzedano w ciągu paru miesięcy, głównie dlatego że była to >książka sezonu< i była wyjątkowo tania.

Prawa strona rozkładówki w katalogu Świata Książki.

Równie popularne okazały się następne dwie książki – „Herbarz rodowy”, wydany w listopadzie 2004 r. i „Wielka księga heraldyki”, która ukazała się cztery lata później.

Reklama albumu „Wielka księga heraldyki” w katalogu Świata Książki.

Niestety klub Świata Książki zakończył swą działalność i na kolejne książki musiałem szukać innych wydawców. Wiedziałem, że nie znajdę wydawcy na książkę o walorach pracy naukowej w formie bogato ilustrowanego albumu. Dlatego książkę „Pieczęcie i herby Śląska Cieszyńskiego” postanowiłem wydać sam pod auspicjami Instytutu Heraldyczno-Weksylogicznego, przy pomocy Muzeum Śląska Cieszyńskiego w Cieszynie.

W 2016 moją książkę „Orzeł Biały, Znak państwa i narodu” opublikowało wydawnictwo Bajka, a leksykon w formie niezwykle bogato ilustrowanego albumu „Heraldyka i weksylogia” wydało w 2017 r. Wydawnictwo Arkady.

To, o czym pisałem wyżej nie wyczerpuje mojej działalności na polu publikacji. Od marca 2000 r. Instytut Heraldyczno-Weksylologiczny publikuje „Katalog weksyliów Samorządowych”, w którym prezentuję wizerunki flag, flag stolikowych i bannerów polskich jednostek samorządu terytorialnego wraz z zapisami uchwał dotyczącymi weksyliów oraz datami uchwał i opinii ministra właściwego do spraw administracji publicznej. Dotychczas wyszło 14 numerów Katalogu.

W maju 2003 r. ukazał się w miesięczniku „Poznaj świat” mój pierwszy artykuł z serii Barwy świata. Zawarłem w nim podstawową terminologię weksylologiczną i informacje o flagach Rzeczypospolitej Polskiej. Kolejne artykuły to: „Cztery kolory Arabów”, „Flagi całkiem nowe”, „Pod znakiem krzyża (cztery części) i „Flagi słoneczne” (trzy części).

W październiku 2004 r. odbyła się we Włocławku dwudniowa sesja naukowa o heraldyce w okresie II wojny światowej (1939-1945), na której wygłosiłem referat „Herby byłych prowincji i krajów niemieckich należących obecnie do Polski”. Zbiór referatów z tej konferencji został opublikowany w 2005 roku.

W 2015 r. zrealizowałem swój pomysł sprzed ponad dwudziestu lat, by wydawać polskie, ale o charakterze międzynarodowym, pismo weksylologiczne na wysokim poziomie, w którym zamieszczałyby swoje artykuły również czołowi weksylolodzy z zagranicy. Ich artykułom miały towarzyszyć streszczenia po polsku i angielsku. Pismo nazwałem „Weksylia”. W pierwszym numerze był artykuł, który ponad dwadzieścia lat wcześniej dostałem od Aldo Ziggio, a w numerze trzecim zamieściłem bardzo obszerny artykuł Romana Klimeśa. Obok artykułów, w „Weksyliach” znalazły się reprodukcje kilku dawnych albumów weksylologicznych, aktualności oraz skany oficjalnych dokumentów na mocy których wprowadzono flagi kilkunastu państw. Objętość poszczególnych numerów pisma w formacie A4 wynosiła od 28 do 36 stron. Niestety zbyt małe zainteresowanie pismem skłoniło mnie do zaniechania dalszych publikacji.

W 2017 na zlecenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji sporządziłem broszurę „Biało-Czerwona”, która jest jedyną, jeszcze półoficjalną publikacją urzędową, dotyczącą protokołu flagowego. Umieściłem w niej również słowniczek, w którym przedstawiłem podstawową terminologię weksylologiczną.

W 2012 r. wpadłem na pomysł, by heraldycy i weksylolodzy, którzy chodzili dotąd odrębnymi ścieżkami, spotkali się na wspólnej konferencji. Uznałem, że dobrym miejscem będzie Uniwersytet Śląski w Cieszynie. Załatwiłem salę obrad, miejsca w hostelu i wyżywienie, po czym wysłałem zaproszenia do ponad stu znanych mi osób i zamieściłem w grupach heraldycznych i weksylologicznych na Facebooku ogłoszenie. Konferencja z udziałem 42 osób z 13 państw, pod nazwą I Europejska Konferencja Heraldyczno-Weksylologiczna, odbyła się w dniach 26-29 września 2012 roku. Kolejne konferencje, pod nazwą Konferencja IHW o Heraldyce i Weksylologii odbyły się 4-6 września 2014 r., 1-3 września 2016 r. i 6-8 września 2018 roku. We wszystkich brało między innymi udział, co najmniej kilku członków Polskiego Towarzystwa Weksylologicznego. Na tych konferencjach wygłosiłem trzy obszernie referaty – „Funkcje i użycie herbów miejskich (2012)”, „Kamień węgielny weksylologii i heraldyki (2014) i „Korony w herbach miast” (2018).

Rebowski Andrzej		arebowski@gmail.com
Brożek Aleks		brozek@svkui.cz
Choręga-Paluch Karolina		karolina.chorazka@op.pl
Choręgi Włodzisław		w.chorazki@poczta.onet.pl
Dudziński Paweł		p.dudzinski@poczta.onet.pl
Exner Petr		petr.exner@centrum.cz
Fidura Robert		duetheraldyczny@wp.pl
Gajdos Petar		pgajdos@yahoo.com
Giżarowski Aleksandar		alexgzh@gmail.com
Grezylo Andrij		uh11990@gmail.com
Herrero Agal Sebastián		sherreros@vexicat.org
Hnat Ladišav		ing.hnat@seznam.cz
Hubka Josef		josefhubka@volny.cz
Jelinskaja Marina		yelinskaya@bank@mail.ru
Jonovski Jovan		jonovski@gmail.com
Karczewski Lech Tadeusz		lech-t.karczewski@wp.pl
Klimeš Roman		romanklimes.flawos@email.cz
Koniczny Mateusz		mat_koniczny@wp.pl
Kordula Zbigniew		biuro@pogotowieflagowe.pl
Kubiścin Roman		rjk@neostrada.pl
Lomancov Victor		vikoman@mail.esoo.ru
Maksymiak Dominika		biuro@pogotowieflagowe.pl
Mestres Joan		joanmestres@hotmail.com
Mitić Irena		irena_makedonia@yahoo.com
Nalcz Jerzy Jan		jnalcz@interia.pl
Paluch Mariusz		mariovevrest@onet.eu
Phillips David		dph18@columbia.edu
Railaitė Agnė		agne.railaite@lpk.lt
Sivera Drahošlav		sivo@netkositze.sk
Steifer Tomasz		tsteifer@gmail.com
Stojčić Gordana		gordana.stojcic@ri.t-com.hr
Stojčić Mladen		gordana.stojcic@ri.t-com.hr
Szydiłk Robert		robert@szydlik.com
Towpiak Paweł		biuro@historiae.pl
Tutał Wojciech		tel. (48) 22 672 19 76
Velevski Hana		vysivani@veleby.cz
Velevski Zdeněk		vysivani@veleby.cz
Wacławczyk Norbert		info@novaheraldia.net
Wociał Andrzej		wocial@club.internet.fr
Wójcikowski Kamil		kamil.wojcikowski@wp.pl
Wrona Jerzy		wronaj@us.krakow.pl
Znamierowski Alfred		alw1@o2.pl

Lista uczestników I Europejskiej Konferencji Heraldyczno-Weksylologicznej.

Na zakończenie opiszę jeszcze dwa ciekawe wydarzenia. Pierwsze to zaprojektowanie flagi mojej nowej (od 2007 r.) małej ojczyzny, czyli dawnego księstwa cieszyńskiego. Otóż z wielką radością zgodziłem się dopomóc młodym, bardzo aktywnym i pełnym zapału członkom Fundacji Volens w rekonstrukcji flagi tego księstwa. Miała ona dopomóc w promocji regionu i stać się symbolem, łączącym Polaków i Czechów zamieszkujących byłe księstwo. Wszyscy byliśmy zgodni, że ma być niebieska ze złotym orłem, podobnym do orła z chorągwi książęcej z 1605 r., znajdującej się w zbiorach Muzeum Śląska Cieszyńskiego w Cieszynie. Chodziło tylko o kształt graficzny tego orła, który na chorągwi jest dość skomplikowany. Narysowałem tego orła, flagi uszyto i 1 listopada 2016 r. flaga księstwa pojawiła się na maszcie, umieszczonym na szczycie wieży zamkowej. Na prezentacji flagi duża sala w Domu Narodowym przy Rynku w Cieszynie pękała w szwach.

Prezentacja flagi księstwa cieszyńskiego.

Drugie wydarzenie zaczęło się od telefonu nieznanego mężczyzny, który chciał się ze mną spotkać. Kiedy spytałem jaki jest cel tego spotkania, odpowiedział, że ma dla mnie prezent. Z czystej ciekawości zgodziłem się, podałem adres i umówiliśmy się na konkretną godzinę. Zjawił się punktualnie ze sporym pakunkiem pod pachą. Po odwinięciu okazało się, że jest to piękny Orzeł Biały z końca XVIII w., wykonany z drobnych części sowieckich zegarków. Ofiarodawcą był Marian Cholerek, który wykonuje takie orły od wielu już lat. Prezent przyjąłem z wielkim wzruszeniem i uznałem, że jest to wielka nagroda dla mnie, który przez 60 lat zajmowałem się tematem Orła Białego, od artykułu w tygodniku „Stolica” (1956), poprzez artykuły w „Na antenie” (1966) i we „Flag Bulletin” (1974), książkę „Stworzony do chwały” (1995), referat „Elementy herbu polskiego 1295-1995” (1995), aż po książkę „Orzeł Biały, znak państwa i narodu” (2016).

Alfred Znamierowski

28 „Tysiąc lat pod znakiem Orła Białego”, Na antenie (Wiadomości) nr 1047, Londyn 25 kwietnia 1966.

BIBLIOGRAFIA ALFREDA ZNAMIEROWSKIEGO²⁹

Książki

1. „Stworzony do chwały”, Editions Spotkania, Warszawa 1995.
2. „The World Encyclopedia of Flags”, Anness Publishing Ltd., London 1999.
3. „Flags Through the Ages, a Guide to the World of Flags, Banners, Standards and Ensigns”, Southwater, London 2000.
4. „Flags of the World, an Illustrated Guide to Contemporary Flags”, Southwater, London 2000.
5. „World Flags Identifier”, Lorenz Books, London 2001.
6. „Flagi świata”, Wydawnictwo Horyzont, Warszawa 2002.
7. „Insygnia, symbole i herby polskie”, Świat Książki, Warszawa 2003.
8. „Herbarz rodowy”, Świat Książki, Warszawa 2004.
9. „Wielka księga heraldyki”, Świat Książki, Warszawa 2008.
10. „Pieczęcie i herby Śląska Cieszyńskiego”, Instytut Heraldyczno-Weksylologiczny, Muzeum Śląska Cieszyńskiego, Górki Wielkie-Cieszyn 2011.
11. „Orzeł Biały, znak państwa i narodu”, Wydawnictwo Bajka, Warszawa 2016.
12. „Heraldyka i weksylologia”, Wydawnictwo Arkady, Warszawa 2017.

Artykuły

1. Skąd się wziął Union Jack?, w: „Dookoła świata” luty 1960³⁰.
2. Flagi wolnej Afryki (I, II, III), w: „Dookoła świata”³¹.
3. Czy znasz te bandery? (1-12), w: „Morze”, 1960, 1961.
4. Flagi lotnicze (kilkanaście odcinków), w: „Skrzydłata Polska”, 1961, 1962³².
5. Afryka 1962, w: „Panorama północy”, 1962³³.
6. Pod piętnastoma flagami, w: „Magazyn polski”, listopad 1962³⁴.
7. Flagi z krzyżami, w: „Panorama północy”, 9 XII 1962³⁵.
8. Rok flagowy: Afryka, w: „Magazyn polski”, luty 1963³⁶.
9. 50 gwiazd USA, w: „Magazyn polski”, kwiecień 1963³⁷.
10. Siedem flag – trzy kolory, w: „Magazyn polski”, maj 1963³⁸.

29 Bibliografia zamieszczona na stronie Instytutu Heraldyczno-Weksylologicznego <http://instytutheraldyczny.pl/alfred-znamierowski/> częściowo uzupełniona przez Krzysztofa Jasińskiego

30 Nr 7 (320) z 14 lutego 1960 r., s. 8.

31 I – nr 21 (334) z 22 maja 1960 r., s. 8,

II – nr 23 (336) z 5 czerwca 1960 r., s. 8,

III – nr 24 (337) z 12 czerwca 1960 r., s. 9.

32 Artykuły ukazywały się w 1963 r. na ostatniej stronie pisma w następującej kolejności: Grecja – nr 1 (600) z 6 stycznia, s. 16; Holandia – nr 2 (601) z 13 stycznia, s. 20; Hiszpania – nr 4 (603) z 27 stycznia, s. 20; Izrael – nr 8 (607) z 24 lutego, s. 20; Indonezja – nr 9 (608) z 3 marca, s. 16.

33 Nr 6 (237) z 11 lutego 1962 r., s. 12-13.

34 s. 52-60.

35 Nr 9 (280), s. 12-14. Ten sam temat ukazał się wcześniej pod tytułem „Krzyże na flagach” w „Dookoła świata” nr 10 (323) z 6 marca 1960 r., s. 8 i nr 11 (324) z 13 marca 1960 r., s. 6.

36 s. 91-102.

37 s. 52-64.

38 s. 54-56.

11. Małe, mniejsze i najmniejsze, w: „Magazyn polski”, czerwiec 1963³⁹.
12. Flagi organizacji międzynarodowych, w: „Magazyn polski”, 1963⁴⁰.
13. Do ONZ zostały przyjęte...do ONZ nie należą..., w: „Magazyn polski”, 1963⁴¹.
14. Rocznice i flagi (kilkanaście odcinków), w: „Kontynenty”, 1964⁴².
15. Tysiąc lat pod znakiem Orła Białego, w: „Wiadomości” (Londyn) 24 IV 1966.
16. The White Eagle of Poland, w: „The Flag Bulletin”, XIII/4, 1974.
17. Renesans symboli narodowych, w: „Relax” (Chicago, USA), Nr 17 i 18, 1992.
18. O koronie Orła Białego bez emocji, w: „Relax” (Chicago, USA), Nr 19 i 20, 1992.
19. 200 lat Virtuti Militari, w: „Gazeta” (Toronto, Kanada) Nr 73, 26-28 VI 1992.
20. O orłach i „nielegalnej” fladze, w: „Spotkania”, listopad 1992.
21. 20th Century Polish Flags, w: „The Flag Bulletin”, Nr 154, 1993.
22. Belweder pływa?, w: „Życie Warszawy”, 25 I 1994.
23. Polska nie jest wyspą, w: „Życie Warszawy”, 22 II 1994.
24. Anmerkungen zum Flaggenbuch von 1929, w: „Der Flaggenkurier”, Nr 2, 1996.
25. Elementy herbu polskiego 1295-1995, w: „Orzeł Biały, herb Państwa Polskiego”, 1996.
26. Characteristics of American Municipal Flag, w: „The Flag Bulletin”, Nr 173, 1997.
27. Wielka Brytania, w: „Morze”, październik 1997.
28. Posiadłości Wielkiej Brytanii, w: „Morze”, listopad 1997.
29. Skandynawskie krzyże, w: „Morze”, grudzień 1997.
30. Skandynawskie krzyże, w: „Morze”, styczeń 1998.
31. Heraldyczna bieda, w: „Mazowieckie to i owo”, 15 stycznia 1998.
32. Skandynawskie krzyże (3), w: „Morze”, luty 1998.
33. Herby miejskie w Polsce, w: „Godło i barwa Polski samorządowej”, Warszawa 1998.
34. Terminologia stosowana w heraldyce i weksylogii, w: jak wyżej.
35. Holandia, Niemcy, „Morze”, marzec 1998.
36. Bocheńskie herby, w: „Kronika bocheńska”, marzec 1998.
37. Rosja, w: „Morze”, kwiecień 1998.
38. Słowenia, w: „Morze”, maj 1998.
39. Jugosławia, w: „Morze”, czerwiec 1998.
40. Stany Zjednoczone (1), w: „Morze”, lipiec 1998.
41. Stany Zjednoczone (2), w: „Morze”, sierpień 1998.
42. Symbole samorządowe w województwie katowickim, w: „Godło i barwa Polski samorządowej, herby i flagi Górnego Śląska i Zagłębia”, Katowice 1998.

39 s. 53-57.

40 wrzesień 1963, s. 54-56.

41 grudzień 1963, s. 30-33.

42 Pierwszy artykuł ukazał się w nr 7 z sierpnia 1964 pod tytułem „Flagi” na stronach 28-29, następne ukazały się: pod nazwą „Rocznice i flagi” w nr 8 z września 1964 r, s. 28-29; nr 9 z października 1964 r, s. 28-29; nr 10 z listopada 1964 r, s. 28-29; nr 11 z grudnia 1964 r, s. 28-29. Od stycznia 1965 serię kontynuował Andrzej Bonasiewicz.

43. Korea, w: Biuletyn Polskiego Towarzystwa weksylogicznego „Flaga”, Nr 1, styczeń-luty 1999⁴³.
44. Herb i flaga gminy, „Wspólnota”, 17 kwietnia 1999.
45. Polskie flagi samorządowe, w: Biuletyn Polskiego Towarzystwa Weksylogicznego „Flaga” Nr 4-5, lipiec-październik 1999⁴⁴.
46. 80 lat biało-czerwonej, w: „Nasz Dziennik”, 28-29 VIII 1999.
47. Burundi, w: Biuletyn Polskiego Towarzystwa Weksylogicznego „Flaga”, Nr 6, listopad-grudzień 1999.
48. Patriotyzm a heraldyka, w: „Nasz Dziennik”, 3 XII 1999.
49. Stany Zjednoczone, w: Biuletyn Polskiego Towarzystwa Weksylogicznego „Flaga”, Nr 7, styczeń-luty 2000.
50. Proporzec, chorągiew, flaga, sztandar, w: Biuletyn Polskiego Towarzystwa Weksylogicznego „Flaga” Nr 11, październik-listopad 2000.
51. Genealogia barw panarabskich, w: Biuletyn Polskiego Towarzystwa Weksylogicznego „Flaga” Nr 15, maj-czerwiec 2001.
52. Zasady projektowania flag samorządowych, w: „Gazeta gmin, powiatów i województw RP”, XII 2001/1 2002.
53. Sekrety flag, w: „Poznaj Świat”, maj 2003.
54. Cztery kolory Arabów, w: „Poznaj Świat”, czerwiec 2003.
55. Cztery kolory Arabów (2), w: „Poznaj Świat”, lipiec 2003.
56. Flagi całkiem nowe, w: „Poznaj Świat”, sierpień 2003.
57. Flagi egzotyczne, w: „Poznaj Świat”, wrzesień 2003.
58. Flagi międzynarodowe, w: „Poznaj Świat”, październik 2003.
59. Państwa nie uznane, w: „Poznaj Świat”, listopad 2003.
60. Pod znakiem krzyża (1), w: „Poznaj Świat”, grudzień 2003.
61. Pod znakiem krzyża (2), w: „Poznaj Świat”, styczeń 2004.
62. Pod znakiem krzyża (3), w: „Poznaj Świat”, luty 2004.
63. Pod znakiem krzyża (4), w: „Poznaj Świat”, marzec 2004.
64. Flagi słoneczne (1), w: „Poznaj Świat”, kwiecień 2004.
65. Flagi słoneczne (2), w: „Poznaj Świat”, maj 2004.
66. Flagi słoneczne (3), w: „Poznaj Świat”, czerwiec 2004.
67. Islamski Półksiężyc, w: „Poznaj Świat”, lipiec 2004.
68. Orzeł „piastowski” i fabryki komunistyczna spuścizna w polskiej heraldyce miejskiej, w: „Ministri Historiae”, Lietuvos istorijos institutas, Wilno 2013.
69. Brazylia, w: „Weksylia” Nr 1, styczeń-luty 2015.
70. Krótka rozprawa o nazwach weksyliów, w: „Weksylia” Nr 2, marzec-kwiecień 2015.
71. Monumentalne flagi, w: „Weksylia” Nr 3, maj-czerwiec 2015.

Inne prace

1. Ilustracje we wszystkich wymienionych wyżej artykułach.
2. Referat „Symbolism of celestial bodies on flags”, 5th International Congress of Vexillology, London, wrzesień 1973.
3. Projekty kilku herbów osobistych, wykonane wspólnie z dr Ottfriedem Neubeckerem lub samodzielnie, Niemcy 1974 – 1978.
4. Projekty kilku herbów osobistych i jednego parafialnego oraz kilkunastu flag osobistych, dwóch firmowych i trzech

43 s. 10-11.

44 s. 2-4.

miejskich, Stany Zjednoczone 1979 – 1985.

5. Specyfikacje historycznych i obecnych flag ponad 250 państw i terytoriów oraz 50 stanów USA używanych w XX w., Flag Design Center, 1979 – 1989.
6. Projekty 12 chorągwi heraldycznych, Playboy Hotel & Casino, Atlantic City, USA, 1981.
7. Referat „Characteristics of U.S. Civic Flags”, 9th International Congress of Vexillology, Ottawa, sierpień 1981.
8. Nagrodzony pierwszą nagrodą projekt znaczka Fundacji Światowej Wspólnoty Polonijnej, 1982.
9. Referat „Flag Specifications”, 15th International Congress of Vexillology, Zurich, sierpień 1993.
10. Referat „Errors and Omissions in the Flaggenbuch 1939”, 16th International Congress of Vexillology, Warszawa, lipiec 1995.
11. Referat „Elementy herbu polskiego 1295 – 1995”, Sesja naukowa „Orzeł Biały, herb państwa polskiego”, Zamek Królewski w Warszawie, 27-28 VI 1995.
12. Ponad dwieście haseł heraldycznych, weksylogicznych i falerystycznych, w: „Wielka ilustrowana encyklopedia powszechna”, tomy XXIII-XXVIII, Suplement, Klub Wydawniczy Encyklopedycznych, Warszawa-Poznań, 1997-1998.
13. Projekty herbów i flag oraz opracowania graficzne herbów ponad 180 powiatów oraz gmin miejskich i wiejskich, Polska 1997 – 2015.
14. Referat „Weksylia miast i jednostek samorządowych w Europie”, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, 8 XI 2000.
15. Referat „Herby byłych prowincji i krajów niemieckich należących obecnie do Polski”, Sesja naukowa „Heraldyka polska w okresie II wojny światowej (1939-1945)”, Włocławek 14-15 X 2004.
16. Referat „Polskie barwy narodowe”, Akademia Umiejętności w Krakowie, 2009.
17. Referat „Heraldyka od zarania do dnia dzisiejszego”, posiedzenie Towarzystwa Genealogicznego, Częstochowa 2013.
18. Referat „Typologie vlnajek územni samosprávy v Polsku”, 5. Český národní vexillologický kongres, Liberec 2012.
19. Referat „Funkcje i użycie herbu miejskiego”, I Europejska Konferencja Heraldyczno-Weksylogiczna, Cieszyn 2012.
20. Referat „Kamień węgielny weksylogii i heraldyki”, II Europejska Konferencja Heraldyczno-Weksylogiczna, Cieszyn 2014.

Ilustracje

1. Ponad 150 herbów miast, ziem i państw (czarno-białe), w: O. Neubecker, W. Rentzman, „Wappen Bilder Lexikon”, Battenberg Verlag, Munchen, 1974.
2. Prawie 1000 barwnych herbów i flag wszystkich państw świata, w: W. Smith, „Flags Through the Ages and Across the World”, McGraw-Hill Book Company, 1975.
3. Ponad 100 herbów miejskich (czarno-białe), w: „Brockhaus Encyclopedie”, wydania od 1976 r.
4. Ponad 700 herbów i flag (barwne i czarno-białe), W. Smith, „Bahamian Symbols”, w: „Flag Bulletin”, Volume Xv, Nr 2-3, March – June 1976.

5. Flagi wszystkich państw świata (barwne), w: „The American Academic Encyclopedia”, 1980.
6. 1500 barwnych ilustracji herbów i flag wszystkich państw świata, w: W. Smith, „Flags and Arms across the World”, McGraw-Hill Book Company, New York – St. Louis – San Francisco, 1980.
7. Setki rysunków flag i herbów (głównie czarno-białe), w: „The Flag Bulletin”, Winchester, USA, 1980-1999.
8. Flagi wszystkich państw świata i 50 stanów USA (barwne), w: „Citicorp Annual Report 1982”.
9. 12 flag historycznych (czarno-białe), w: „Massachusetts Historical Flags”, Arsenal Mall, Watertown, USA, 1982.
10. Flagi 50 stanów USA, dla: Houghton Mifflin, 1982.
11. Flagi wszystkich państw świata (barwne), w: „New Standard Encyclopedia”, 1982.
12. Flagi wszystkich stanów i terytoriów USA, dla: ROTC, 1982.
13. Flagi wszystkich państw świata (barwne), w: „World Book Encyclopedia”, 1983-1997.
14. Flagi wszystkich państw świata (barwne), w: katalog Dettra Flag Company, 1984.
15. Flagi wszystkich państw świata (barwne), dla: International College of Dentists, 1989.
16. Flagi i herby wszystkich państw świata (barwne), w: „Nowa encyklopedia powszechna PWN”, Warszawa 1995-1996.
17. 150 herbów i flag (w większości barwne), w: „Stworzony do chwały”, Editions Spotkania, Warszawa, 1995.
18. Okładka książki W. Panek „Hymny polskie”, Grupa Wydawnicza „Słowo”, Poznań, 1996.
19. Herby wszystkich państw świata (czarno-białe), w: „Wielka ilustrowana encyklopedia powszechna”, tomy XXIII-XXVIII, Suplement, Klub Wydawniczy Encyklopedycznych, Warszawa-Poznań, 1997-1998.
20. Barwne rysunki herbów i flag państwowych, w: „Europa Wschodnia, Azja Północna i Środkowa, Zakaukazie”, Wiedza Powszechna, 1997.
21. Flagi wszystkich państw i terytoriów świata (barwne), w: „Wielka ilustrowana encyklopedia powszechna”, tomy XXIII-XXVIII, Suplement, Klub Wydawniczy Encyklopedycznych, Warszawa-Poznań, 1997-1998.
22. 18 rysunków (barwne), w: „Godło i barwa Polski samorządowej”, Instytut Wzornictwa Przemysłowego, Warszawa, 1998.
23. 1400 ilustracji (barwne rysunki i zdjęcia), w: „The World Encyclopedia of Flags”, Anness Publishing Ltd., London, 1999.
24. Ponad 250 barwnych ilustracji, w: „The Complete Book Of Heraldry”, Annes Publishing Ltd., 2002.

Wydawnictwa Instytutu Heraldyczno-Weksylogicznego

Katalog weksyliów samorządowych

- zeszyt 1, marzec 2000.
- zeszyt 2, wrzesień 2000.
- zeszyt 3, grudzień 2000.
- zeszyt 4, marzec 2001,

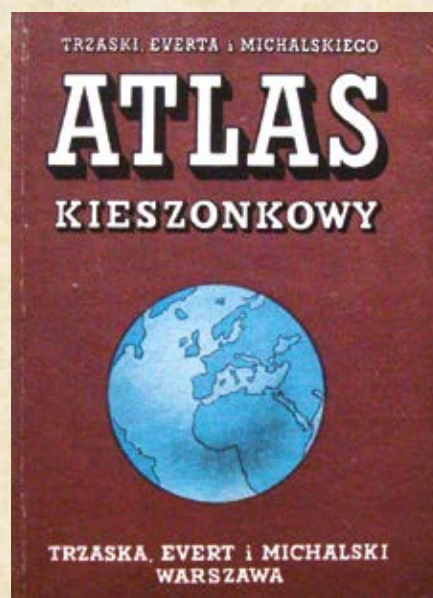
- zeszyt 5, październik 2002.
- zeszyt 6, październik 2010.
- zeszyt 7, październik 2011.
- zeszyt 8, kwiecień 2012.
- zeszyt 9, listopad 2012.
- zeszyt 10, marzec 2013.
- zeszyt 11, październik 2014.

Flagi polskie/Flags in Poland

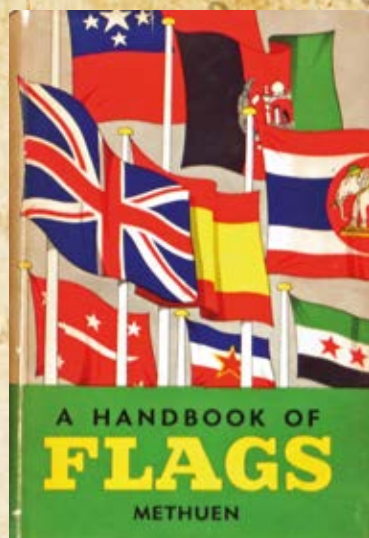
- zeszyt 1, czerwiec 2008.
- zeszyt 2, wrzesień 2008.
- zeszyt 3, grudzień 2012.

Uzupełnienie do wspomnień i bibliografii Alfreda Znamierowskiego

Bogate i bardzo interesujące wspomnienia Alfreda Znamierowskiego pragnę uzupełnić o ilustracje Jego pierwszych książek i czasopism z których czerpał wiedzę oraz Jego pierwsze artykuły w prasie z lat 1960-1964.

„Atlas Kieszonkowy” Trzaska, Everta i Michalskiego, który Alfred Znamierowski otrzymał w 1951 roku.

„A Handbook of Flags” Prebena Kannika, podręcznik który Alfred Znamierowski otrzymał w 1960 roku.

„Skąd się wziął Union Jack?” – pierwszy artykuł Alfreda Znamierowskiego zamieszczony na 8 stronie czasopisma „Dookoła świata” nr 7 (320) z 14 lutego 1960 roku.

„Krzyże na flagach” - „Dookoła świata” nr 10 (323) z 6 marca 1960 roku strona 8.

„Lew i trzy kolory” - „Dookoła świata” nr 11 (324) z 13 marca 1960 roku strona 6.

„Flagi wolnej Afryki” (cz. 1) - „Dookoła świata” nr 21 (334) z 22 maja 1960 roku strona 8. Po raz pierwszy zamieszczono nazwisko autora artykułu.

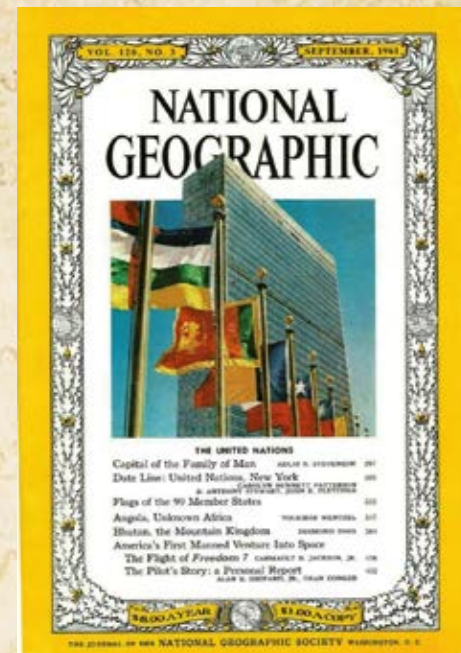
„Flagi wolnej Afryki” (cz. 2) - „Dookoła świata” nr 23 (336) z 5 czerwca 1960 roku strona 8.

„Flagi wolnej Afryki” (cz. 3) - „Dookoła świata” nr 24 (337) z 12 czerwca 1960 roku strona 9.

ALFRED ZNAMIEROWSKI

Strona tytułowa „National Geographic” z września 1961 roku w którym zamieszczono artykuł „Flags of the 99 Member States”

Fragment artykułu w „National Geographic” z błędnymi proporcjami polskiej flagi i jej historią.

Fragment planszy z flagami (w tym z polską) z artykułu „Co mówią flagi” zamieszczony w miesięczniku „Magazyn polski” z kwietnia 1962 roku.

Rysunki flag do artykułu „Pod piętnastoma flagami” wraz z jego fragmentem zamieszczone w „Magazynie polskim” z listopada 1962 roku na stronach 53-60.

Rysunki flag zamieszczone w artykule „Rok flagowy: Afryka” w „Magazynie polskim” z lutego 1963 roku na stronach 92-93.

„Afryka 1962” - „Panorama północy” nr 6 (237) z 11 lutego 1962 roku strony 12-14.

„Flagi z krzyżami” - „Panorama północy” nr 49 (280) z 9 grudnia 1962 roku strony 12-14.

Rysunki flag (pierwsza plansza znajduje się we wspomnieniach Alfreda Znamierowskiego) zamieszczone w artykule „Nasz rok flagowy: 50 gwiazd USA” w „Magazynie polskim” z kwietnia 1963 roku na stronach 52-55.

Rysunki flag zamieszczone w artykule „Siedem flag – trzy kolory” w „Magazynie polskim” z maja 1963 roku na stronie 54.

Rysunki flag zamieszczone w artykule „Do ONZ zostały przyjęte... do ONZ nie należą...” w „Magazynie polskim” z grudnia 1963 roku na stronie 33.

Rysunki flag zamieszczone w artykule „Małe, mniejsze, najmniejsze” w „Magazynie polskim” z czerwca 1963 roku na stronach 51-52.

Rysunki flag zamieszczone w artykule „Flagi organizacji międzynarodowych” w „Magazynie polskim” z września 1963 roku na stronie 54.

„Holandia” – nr 2 (601) z 13 stycznia 1963 roku strona 20.

„Hiszpania” – nr 4 (603) z 27 stycznia 1963 roku strona 16.

„Izrael” – nr 8 (607) z 24 lutego 1963 roku strona 20.

„Indonezja” – nr 9 (608) z 3 marca 1963 roku strona 16.

W miesięczniku „Kontynenty”⁴⁵ w 1964 roku ukazało się pięć artykułów Alfreda Znamierowskiego pod wspólnym tytułem „Rocznice i flagi”. Poniżej prezentuję rysunki z tych publikacji.

„Kontynenty” nr 7 sierpień 1964 strona 28.

„Kontynenty” nr 8 wrzesień 1964 strona 28.

„Kontynenty” nr 9 październik 1964 strona 28.

45 Pierwszy numer miesięcznika „Kontynenty” ukazał się w lutym 1964 roku

XXVIII Kongres Weksylogiczny

The 28th International Congress of Vexillology odbył się w dniach 15-19 lipca 2019 r. w San Antonio w stanie Teksas. Uczestniczyło w nim około 90 osób z ponad dwudziestu krajów świata, w tym tylko kilkanaście z Europy (z Belgii, Chorwacji, Czech, Francji, Holandii, Niemiec, Polski, Słowenii i Wielkiej Brytanii). Większość uczestników stanowili Amerykanie, głównie kolekcjonerzy i miłośnicy flag z Teksasu. Wygłoszono 28 referatów i komunikatów oraz wybrano nowe władze FIAV (Międzynarodowa Federacja Stowarzyszeń Weksylogicznych). Jednodniowa wycieczka do Austin w Teksasie miała na celu przedstawienie wybranych elementów z księgozbioru i archiwum twórcy weksylogii Whitney Smitha, które przechowywane są w Briscoe Center of the University of Texas.

Sala obrad w St. Anthony Hotel.

Jednym z najważniejszych wydarzeń na kongresie była prezentacja wydanego kilka tygodni wcześniej już na świecie albumu flag, jakie jeszcze w XX w. publikowały marynarki wojenne kilku państw. Jest to album *Pavillons nationaux et marques distinctives, national flags and distinctive markings*, Album du bicentenaire, opracowany przez francuski Shom (service hydrographique et océanographique de la Marine). Na 330 stronach przedstawiono w nim parę tysięcy używanych obecnie flag, bander, flag rangowych i znaków lotniczych wszystkich państw świata. Album ten ze wszech miar zasługuje na to, by znalazł się w bibliotece każdego weksyloga, lecz jego cena jest porażająca – 120 dolarów USA.

Mało było referatów, które zasługiwałyby na większą uwagę. Najciekawsze wygłosili Gustavo Tracchia o wstęgach prezydenckich w Ameryce Południowej, Željko Heimer o flagach Rijeki, Nozomi Kariyasu o japońskich flagach miejskich i Bruce Berry o Ptaku Zimbabwe na flagach.

Jeśli chodzi o organizację i przebieg kongresu, to pochwalić można tylko wybór sali. Uczestnicy otrzymali niezwykle ograniczony i mało przydatny pakiet z programem oraz prymitywnie wykonane identyfikatory. Ponadto kulała informacja, na przerwach nie było zwyczajowej kawy, herbaty i ciasteczek, niechlujnie sporządzoną listę uczestników dostaliśmy ostatniego dnia, a na bankiet trzeba było iść w upale parę kilometrów.

Najbardziej przygnębiającym wydarzeniem były obrady Zgromadzenia Ogólnego FIAV, w czasie których wyraż-

nie przejawiał się brak demokracji w tej organizacji. Nie dopuszczono do głosowania nad wnioskiem, by XXX kongres odbył się w Krakowie, a do wyborów na dwa stanowiska (prezydent i sekretarz generalny) w zarządzie FIAV dopuszczono tylko po jednej osobie, przedstawionej przez zarząd. Stanowisko prezydenta FIAV objął Željko Heimer z Chorwacji, a sekretarzem generalnym został Bruce Berry z Afryki Południowej. O tym, że ustępuje prezydent Michel Lupant i sekretarz generalny Charles Spain poinformowano w biuletynie FIAV zaledwie kilka tygodni przed kongresem, a więc było za późno, by poszczególne organizacje członkowskie mogły zgłosić swoich kandydatów. Doszło też do naruszenia statutu FIAV, kiedy zarząd postanowił uchylić zapis, że na kongresie, na którym ma być głosowane przyjęcie do FIAV nowej organizacji, musi być obecny jej przedstawiciel. Przyjęto organizacje z Chin, Macedonii i Chile, choć z Macedonii i Chile nikt nie był obecny.

Zarząd FIAV, od lewej ustępujący sekretarz generalny Charles Spain i prezydent Michel Lupant oraz sekretarz do spraw kongresów Graham Bartram.

Ulotka promująca Kraków jako miejsce organizacji XXX Międzynarodowego Kongresu Weksylogicznego.

Jednakże największym skandalem był wybór Pekinu na miejsce XXX Międzynarodowej Konferencji Weksylogicznej. Wniosek przeszedł niewielką liczbą głosów, a właściwie dzięki głosom zarządu, który dysponował 3 własnymi głosami i upoważnieniami od 10 stowarzyszeń. Cała procedura od samego początku stanowiła naruszenie norm, wypracowanych wcześniej przez FIAV. Dwa lata temu, na kongresie w Londynie przyjęto propozycję odbycia kongresu w Chinach, mimo że nie złożyło jej stowarzyszenie należące do FIAV, tylko prywatna osoba. Chińczycy (9 osób) utworzyli stowarzyszenie (Vexillological Research Center of China) dopiero 23 marca bieżącego roku. Prezentując warunki, jakie czekają na uczestników kongresu w Pekinie, wyraźnie dali do zrozumienia, że wypowiedzi uczestników nie mogą być sprzeczne z obowiązującą w Chinach linią polityczną. Kongres w Pekinie będzie też najdroższym z dotychczasowych. Za nocleg trzeba zapłacić od 120 do 180 dolarów USA za dobę, a za wyżywienie 30 dolarów dziennie. Do tego dojdzie wysoka opłata za wizę i drogi przelot tam i z powrotem.

W czasie obrad i na bankiecie, kiedy wręczano nagrody za czołowe osiągnięcia w dziedzinie weksylogii wyraźnie dało się odczuć pomijanie weksylogów z krajów Europy Środkowo-Wschodniej (z wyjątkiem państw byłej Jugosławii). Tytuł Laureata Federacji otrzymała nieznana szerzej Australijka za jeden referat, a nie nominowany przez Polskie Towarzystwo Weksylogiczne Alfred Znamierowski, zajmujący się weksylogią od 70 lat, który pierwsze artykuły o flagach publikował w Polsce pod koniec lat 50. XX w., na kilka lat przed W. Smithem. Tytuły Laureatów, a także Fellow of the Federation przyznali sobie dwaj ustępujący członkowie zarządu FIAV. O Vexillon – nagrodę za najważniejszą książkę weksylogiczną, wydaną w czasie ostatnich dwóch lat ubiegłego A. Znamierowski za *Heraldyka i weksylogia* i N. Kariyasu za *Japońskie flagi od starożytności do dzisiaj*. Vexillon otrzymał Kariyasu.

Nozomi Kariyasu i Alfred Znamierowski.

Burza, jaka się rozpętała po odmowie poddania pod głosowanie wniosku o organizację XXX kongresu w Krakowie, przypominała mi burzę na kongresie w 1995 r. w Warszawie, kiedy nie chiano przyjąć do FIAV ukraińskiego stowarzyszenia heraldycznego. Wtedy udało się przezwyciężyć opór wielu stowarzyszeń zachodnich, ale tym razem starania były daremne.

„Kontynenty” nr 10 listopad 1964 strona 28.

„Kontynenty” nr 11 grudzień 1964 strona 28.

W 1965 roku serię kontynuował Andrzej Bonaszewicz. Ukazało się wówczas osiem artykułów (od stycznia do sierpnia). W następnych latach serii nie kontynuowano.

Alfred Znamierowski we wspomnieniach wymienił artykuły pt. „Czy znasz te bandery?” zamieszczone w miesięczniku „Morze” w 1960 roku. Niestety w tym czasopiśmie one nie zostały zamieszczone. Ani w roku sześćdziesiątym, ani w latach następnych.

Krzysztof Jasiński

W związku z tym Instytut Heraldyczno-Weksylologiczny, World Vexillological Research Institute i kilku weksylogów z Europy Środkowo-Wschodniej i Europy Zachodniej postanowiło powołać niezależną od FIAV Europejską Federację Weksylogów i Heraldyków (EUROVEX⁴⁶ – European Federation of Vexillologists and Heraldists). Będzie to kontynuacja idei łączenia weksylogii i heraldyki, przyświecającej międzynarodowym konferencjom heraldyczno-weksylogicznym, jakie od 2012 r. odbywają się, co dwa lata w Cieszynie. Podobnie jak kongresy organizowane przez FIAV, międzynarodowe kongresy EUROHERVEX będą organizowane co dwa lata. Jednakże główna różnica będzie polegać na tym, że odbywać się będą jedynie w państwach Europy Środkowo-Wschodniej, co ze względu na ponad dwukrotnie niższe koszty i możliwość zakwaterowania w akademikach, pozwoli na uczestnictwo wielu naszym kolegom ze Wschodu, którzy ze względów finansowych nie mogli nigdy uczestniczyć w kongresach FIAV. Kolejne różnice to działania w poszanowaniu demokracji i równości, odrzucenie tzw. poprawności politycznej w referatach i debatach, współpraca weksylogów z heraldykami, członkostwo całych stowarzyszeń i indywidualne oraz publikowanie kwartalnika Federacji w kilku językach (polski, czeski, słowacki, angielski, niemiecki, francuski, włoski, hiszpański) z angielskimi streszczeniami.

The 28th International Congress of Vexillology

The 28th International Congress of Vexillology in San Antonio, Texas (July 15-19 2019) was attended by some 90 people from over 20 countries. The organization and most of papers were of mediocre quality. The most interesting to me was a presentation of the book *Pavillons nationaux et marques distinctives*, national flags and distinctive markings, Album du bicentenaire, prepared by the French service hydrographique et océanographique de la Marine, as well as papers presented by Gustavo Tracchia (*Introduction to Flags and Sashes*), Željko Heimer (*The Confluence of the River – Two Centuries of Flag Controversies i Rijeka/Fiume*), Nozomi Kariyasu (*Japanese Heraldry: Their Use on Municipality Flags and Their Future Prospects*), and Bruce Berry (*Flying High – The Zimbabwe Bird on the Flags of Zimbabwe*).

The proceedings of the FIAV General Assembly were very disappointing. The Board acted as in dictatorship, and in one case disregarded provisions of the FIAV Bylaws. Three associations (from Chile, China, and Macedonia) were admitted to FIAV without any presence of delegates from Macedonia and Chile. The Board has not recognized the proposal to held XXX ICV in Kraków (Poland). Delegates could only vote on one candidate presented by the Board for each of the positions of the FIAV President and Secretary General (Željko Heimer and Bruce Berry respectively). The majority of votes for Peking as the site of the XXX ICV was obtained only because the Board had 13 votes.

Taking this into consideration, and the reality that congresses in the West and China are too expensive, three members of FIAV and several independent vexillologists de-

cidated to form a new organization – EUROVEX – European Federation of Vexillologists and Heraldists with both institutional and individual membership. This organization will adhere to democratic standards (more than one candidate for positions in the Board, secret voting), promote free flow of information and discussion (without political correctness) and publish a quarterly in several languages with English summaries. Congresses will be held every two years, only in countries of the Central and Eastern Europe where the prices are less than half of those in the West. This will enable vexillologists and heraldists from Eastern Europe to participate.

Alfred Znamierowski

EUROHERVEX

Po Kongresie w San Antonio Alfred Znamierowski rozpoczął organizowanie federacji heraldyków i weksylogów. Opracował zaproszenie do tego stowarzyszenia, statut, deklarację członkowską i flagę.

Poniżej zamieszczam zaproszenie, statut i dwa projekty flagi EUROHERVEX-u.

ZAPROSZENIE

Serdecznie zapraszam do przystąpienia do nowej organizacji pod nazwą European Federation of Vexillologists and Heraldists (Europejska Federacja Weksylogów i Heraldyków) – EUROHERVEX.

Naszym celem jest integracja heraldyków i weksylogów, którzy mają podobne zainteresowania i mogą sobie wzajemnie pomagać. Głównie chodzi o pogłębienie współpracy oraz wymiany doświadczeń, informacji i publikacji między weksylogami z Europy Środkowo-Wschodniej z kolegami na Zachodzie. Do naszej Federacji mogą należeć zarówno stowarzyszenia, jak i indywidualni heraldycy i weksylogdzy.

Jednym z celów Federacji jest stworzenie odpowiednich warunków dla spotkań naszych członków ze Wschodu i Zachodu. Postanowiliśmy, że nasze kongresy będą się odbywać co dwa lata jedynie w tych krajach Europy Środkowo-Wschodniej, w których opłaty kongresowe i noclegi będą co najmniej o połowę tańsze niż na Zachodzie.

Kolejnym ważnym polem naszego działania będzie publikowanie kwartalnika, w którym będziemy zamieszczać artykuły i notatki w różnych językach, ale zawsze ze streszczeniem po angielsku. Zachęcamy do nadsyłania artykułów lub notatek po polsku ze streszczeniami angielskimi.

Do tego zaproszenia dołączam statut Eurohervex i deklarację członkowską. Skan wypełnionej deklaracji prosimy przesyłać na adres alfredvex@o2.pl.

W tymczasowym zarządzie są następujące osoby: Aleš Brožek, Roman Klimeš i Alfred Znamierowski. Wybory do zarządu odbędą się na konferencji organizacyjnej Eurohervex na początku września 2020 w Cieszynie.

Alfred Znamierowski

STATUT EUROPEJSKIEJ FEDERACJI

WEKSYLOGÓW I HERALDYKÓW

I. NAZWA I CELE

1. Nazwa organizacji brzmi Europejska Federacja Weksylogów i Heraldyków, w formie skróconej Eurohervex.
2. Eurovex zrzesza europejskie stowarzyszenia weksylogiczne i heraldyczne oraz indywidualnych weksylogów i heraldyków.
3. Główne cele Eurohervex są następujące:
 - a. integracja weksylogów i heraldyków,
 - b. intensyfikacja współpracy oraz wymiany informacji i publikacji między weksylogami i heraldykami z Europy Środkowo-Wschodniej i Zachodu,
 - c. popularyzacja naszych dziedzin badań w społeczeństwie,
 - d. organizacja Międzynarodowych Kongresów Eurohervex (ICE),
 - e. utworzenie Europejskiego Centrum Weksylogii i Heraldyki, w którym będą gromadzone archiwa i biblioteki naszych członków oraz innych weksylogów i heraldyków,
 - f. publikacja kwartalnika z artykułami i notatkami w kilku językach, którym towarzyszyć będą angielskojęzyczne streszczenia.

II. SIEDZIBA

4. Administracyjne siedziby Eurohervex ulokowane są w rezydencjach Prezydenta i Sekretarza Generalnego Eurohervex.

III. CZŁONKOSTWO

5. Członkiem Eurohervex może zostać każde stowarzyszenie, instytucja lub osoba z Europy, której zasadniczym celem jest studiowanie weksylogii i heraldyki, a także artysta-heraldyk, kolekcjoner lub wytwórca weksyliów.
6. Członkowie muszą aprobować Konstytucję Eurohervex, kierować się zasadami demokracji oraz powstrzymać się od publicznych wypowiedzi na tematy polityki i religii. Dyskusje oraz treść artykułów i referatów powinny być merytoryczne z zachowaniem pełnej wolności wypowiedzi bez względu na tzw. poprawność polityczną.
7. Pozyskiwanie aplikacji członkowskich i os-tateczne decyzje należą wyłącznie do Zarządu Eurohervex.
8. Każdy członek w pełnej swobodzie reguluje swoje sprawy osobiste, których ograniczeniem może być niniejszy statut oraz prawa w kraju zamieszkania.
9. Członek może dobrowolnie zrezygnować z członkostwa poprzez wiadomość przesłaną prezydentowi Eurohervex. Rezygnacja następuje w dniu wysłania takiego zawiadomienia.

IV. TYTUŁY

10. Każdemu członkowi, który poświęcił badaniom heraldycznym/weksylogicznym (publikacje, referaty, artykuły) ponad 25 lat ma tytuł Master of the Federation (Mistrza Federacji),

w skrócie MF.

11. Każdemu członkowi, który poświęcił badaniom heraldycznym/weksylogicznym (publikacje, referaty, artykuły) ponad 50 lat ma tytuł Grand Master of the Federation (Wielkiego Mistrza Federacji), w skrócie GMF.

V. SEKCJE EUROVEX

12. Dla umożliwienie bliższej współpracy członków w poszczególnych dziedzinach weksylogii i heraldyki Eurohervex ustanawia następujące sekcje zainteresowań:

- a. państwa i terytoria,
 - b. narody i grupy etniczne,
 - c. monarchowie, prezydenci, ministrowie,
 - d. organizacje międzynarodowe,
 - e. wojsko (armia, marynarka wojenna, siły lotnicze, oddziały specjalne),
 - f. weksylia na morzu,
 - g. miasta i gminy wiejskie,
 - h. uczelnie, szkoły, instytucje,
 - i. kościoły i duchowieństwo,
 - j. stowarzyszenia, partie polityczne i związki zawodowe,
 - k. ruchy wyzwolenie, powstańcy,
 - l. weksyloidy i historia weksyliów,
 - m. znaki i symbole,
 - n. arystokracja, szlachta i inne personalne
13. Oddzielne sekcje mogą tworzyć artyści-heraldycy, kolekcjonerzy oraz wytwórcy flag i sztandarów.
14. Każdy członek należy do jednej sekcji, co nie wyklucza jego współpracy z innymi sekcjami.

VI. ZGROMADZENIE OGÓLNE

15. W skład Zgromadzenia Ogólnego wchodzi członkowie zarządu, GMF, MF, oraz delegaci nominowani przez stowarzyszenia, instytucje i członków sekcji Eurohervex.
16. Posiedzenia Zgromadzenia Ogólnego odbywają się, co dwa lata w czasie każdego ICE. Oficjalnym językiem jest angielski.
17. Do prerogatyw Zgromadzenia Ogólnego należą:
 - a. wybory członków Zarządu,
 - b. ocena prac Zarządu,
 - c. decydowanie o miejscu kolejnego ICA,
 - d. decydowanie w sprawach podniesionych przez Zarząd lub delegatów.
18. Nie ma limitu delegatów do zapewnienia quorum.
19. Wiążące decyzje zapadają zwykłą większością głosów.
20. Wniosek z sali będzie rozpatrywany jedynie w przypadku poparcia go przez, co najmniej jednego delegata.
21. Prawo głosu mają jedynie członkowie Zarządu, GMF, MF i delegaci obecni na posiedzeniu.
22. GMF, stowarzyszenia i instytucje mają po dwa głosy. Członkowie Zarządu i NF mają po jednym głosem, a delegaci sekcji mają jeden głos na każdym pięciu członków sekcji. Kumulacja głosów jest zakazana. Na przykład MF nie może dodać głosu swego stowarzyszenia, instytucji lub jako delegat sekcji.

⁴⁶ Pierwszym skrótem nazwy Europejskiej Federacji Weksylogów i Heraldyków był EUROVEX później zmieniony na EUROHERVEX.

VII. ZARZĄD

23. Organem wykonawczym Eurohervex jest Zarząd, w skład którego wchodzi pięć osób – Prezydent, Sekretarz Generalny, Skarbnik, Informatyk i Bibliotekarz.

24. Prezydent nadzoruje działalność pozostałych dwóch członków Zarządu, Sekretarz Generalny utrzymuje Stały Sekretariat oraz Sekretariat ICE, Skarbnik zabiega o sponsorów, subwencje i dotacje oraz zajmuje się finansami Eurohervex, Informatyk tworzy i obsługuje stronę internetową Eurohervex, Bibliotekarz zbiera informacje o wszelkiego rodzaju publikacjach weksylogicznych i heraldycznych.

25. Uznaje się, że Zarząd obraduje permanentnie drogą korespondencyjną.

26. Kadencja członków Zarządu zaczyna się po zakończeniu sesji Zgromadzenia Ogólnego, na której zostali wybrani, a kończy wraz z zakończeniem kolejnej sesji.

27. Prerogatywy Zarządu:

- zajmowanie się bieżącymi sprawami Eurohervex,
- wydawanie instrukcji, jakie uzna za konieczne dla powodzenia działań Eurovex, w tym przygotowania do ICE,
- ustanawianie i likwidowanie sekcji zgodnie z potrzebami Eurohervex,
- organizacja sesji Zgromadzenia Ogólnego zgodnie z artykułami 12 i 13c,
- reprezentowanie Eurohervex w relacjach z innymi instytucjami narodowymi i międzynarodowymi,
- przyjmowanie członków w zgodzie z artykułem 7.

VIII. SYMBOLE

28. Flaga.

Płat dzielony białą literą V (vexillology – weksylogia) między niebieskim trójkątem z żółtą tarczą herbową pośrodku, a dwoma trójkątami czerwonymi.

29. Herb.

APPLICATION FOR MEMBERSHIP IN THE EUROHERVEX - EUROPEAN FEDERATION OF VEXILLOLOGISTS AND HERALDISTS

I agree with the Eurohervex Constitution and apply for the membership in the European Federation of Vexillologists and Heraldists.

First name: _____
 Surname: _____
 Email: _____
 Street and nr: _____
 Town: _____
 Postal code: _____
 Country: _____
 Telephone: _____
 When you started your publications, presentations, articles? (year): _____
 Section of Eurohervex: _____
 Other interests: _____
 Remarks: _____

Date: _____
 Signature: _____

Deklaracja członkowska EUROHERVEX

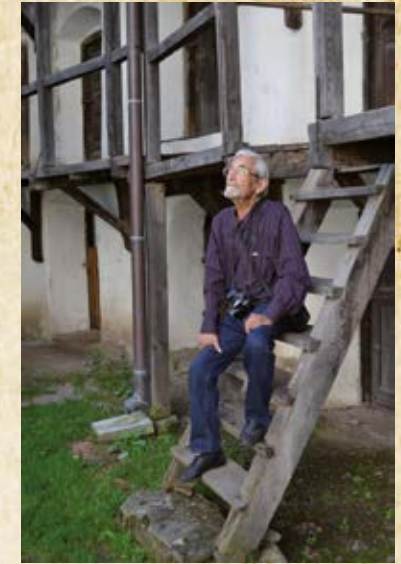

Projekt flagi EUROHERVEX-u zamieszczony na stronie Instytutu Heraldyczno-Weksylogicznego w dniu 17 września br.

Alfred Znamierowski w obiektywie Barbary Muchy.

W Rothenburg ob der Tauber w maju 2018 roku w trakcie festiwalu historycznego.

W warownym kościele ewangelickim w Viscri w Rumunii we wrześniu 2018 roku.

Na IV IHW Konferencji Heraldyczno-Weksylogicznej w Cieszynie we wrześniu 2018 roku.

W Monastyrze Barsana w Rumunii we wrześniu 2018 roku.

Na uroczystej kolacji po zakończeniu IV IHW Kongresu Heraldyczno-Weksylogicznego w Cieszynie 8 września 2018 roku.

W sali w Palazzo dei Priori w Perugii w maju 2019 roku.

Z Nozomi Kariyasu na 28 Międzynarodowym Kongresie Weksylogicznym w San Antonio w lipcu 2019 roku.

Drogi Alfredzie.

Znam oczywiście Twoje bogate życiorysy, zarówno ten dotyczący Twoich zasług w dziedzinie heraldyki i weksylogologii, jak i ten odnoszący się do działalności politycznej, a także osobisty. Jednak dla mnie najbardziej znaczące są ostatnie dwa lata Twojego życia. To był czas, kiedy współpracowałam z Tobą przy pisaniu „Wielkiej księgi symboli”, zbieraniu materiałów do następnych książek. Pomagałam w katalogowaniu, porządkowaniu Twojego bogatego archiwum, obserwowałam Twoją pracę, podziwiałam pracowitość i pasję. Towarzyszyłam Ci również w licznych podróżach po świecie, jeździłam z Tobą na konferencje, kongresy, a ostatnio na targi książki do Frankfurtu.

Imponowałeś mi swoją rozległą wiedzą, erudycją. Cierpliwie tłumaczyłeś, jak powinien wyglądać dobrze zaprojektowany herb, na czym polega zasada alternacji, co to jest blazonowanie, jakie były pierwsze polskie barwy narodowe, jak prawidłowo eksponuje się flagi. Wiele Ci zawdzięczam. Te dwa lata to była dla mnie prawdziwa intelektualna przygoda.

Mogłabym długo wymieniać Twoje zalety. Wśród nich była również konsekwencja, cechy przywódcze i talent organizacyjny. Dzięki Tobie w Cieszynie odbyło się kilka międzynarodowych konferencji weksylogicznych. Na ostatniej miałam przyjemność być i obserwować, jak wszystko robisz sam. Nie potrzebowałeś do tego sztabu ludzi, komitetów, dotacji. Kiedy miałeś plan – realizowałeś go, kiedy pojawił się problem – rozwiązywałeś.

Byłeś niezwykle pasjonatem podróży, poznawania świata, delectationem się wysoką kulturą i sztuką. Towarzysząc Ci w wояażach, miałam okazję podziwiać Twoją znajomość języków obcych. Podczas konferencji często zabierałeś głos, uczestniczyłeś w dyskusjach. Byłeś urodzonym mówcą. Widziałam, jak jesteś znany i doceniany za granicą. Jak Twoje nazwisko wywołuje u innych podziw i respekt.

Miałeś jeszcze tyle planów – napisanie kilku książek, stworzenie nowej organizacji, zorganizowanie konferencji w Cieszynie i kongresu w Krakowie. Chciałeś jeszcze pojechać w wiele miejsc na świecie. 23 października 2019 roku wybrałeś się nieoczekiwanie w innym kierunku...

Nigdy nie zapomnę, co dla mnie, Alfredzie, zrobiłeś, jak bardzo się dzięki Tobie zmieniłam, co zyskałam. Będzie mi Ciebie bardzo brakować. Nasze rozmowy o historii, polityce, sztuce, życiu dokończymy za jakiś czas. Dziękuję Ci za wszystko. Do zobaczenia.

Barbara Mucha

Nekrologi i klepsydra

Gazeta Polska codziennie 4 listopada 2019 roku.

Rzeczpospolita 28 października 2019 roku.

Wnet.fm

Wnet.fm

Klepsydra

Pogrzeb Alfreda Znamierowskiego

Uroczystości pogrzebowe odbyły się 14 listopada br. na Cmentarzu Powązkowskim w Warszawie. Miały one charakter państwowy i odbyły się w ceremoniale wojskowym. Rozpoczęły się o godz. 14-tej mszą świętą w Kościele pw. Św. Karola Boromeusza. Po mszy kondukt żałobny, w asyście wojska, przeszedł na najstarszą część cmentarza, gdzie pochowano śp. Alfreda Znamierowskiego obok Jego ojca.

W uroczystościach pogrzebowych uczestniczyli m. in.: Premier RP Mateusz Morawiecki, Wiceminister Spraw Wewnętrznych i Administracji Paweł Szefernaker, Wicewojewoda Mazowiecki Sylwester Dąbrowski, członkowie Stowarzyszenia Solidarność Walcząca, członkowie Polskiego Towarzystwa Weksylogicznego oraz przyjaciele i znajomi śp. Alfreda Znamierowskiego.

Poniżej fotorelacja z uroczystości pogrzebowych.

Michał Godlewski i Zbigniew Kordula z wiązką od Polskiego Towarzystwa Weksylogicznego.

Pani Barbara Mucha wspomina śp. Alfreda Znamierowskiego.

Tekst i fotografie: Krzysztof Jasiński

Aby nie kończyć tego numeru Biuletynu tak smutnym akcentem prezentuję, jako ciekawostkę, zdjęcie Alfreda Znamierowskiego z programu „Milionerzy” z 16 kwietnia 2000 roku, gdzie wygrał 125 000 zł odpowiadając na pytanie: Maria Anna Sofia Cecilia Kalogeropoulos to ...

A czy Państwo znacie odpowiedź na to pytanie?

